

MUSCARIUM

A D

Immissos à JONA THAMONE
Calumniarum Crabrones

&

Sophismatum Scarabæos

CENSURÆ DUACENÆ

VINDICES,

Abigendos.

Authore THOMA ALBIO.

Ut Seduciores, & Veraces.

Cor 2. c. 6.

Optimus Lector est qui dictorum intelligentiam expectet ex dictis, non imponat; & retulerit, magis quàm attulerit; neque cogat id videri dictis contineri quod ante lectionem præsumpserit intelligendum.
Hilar.

L O N D I N I

A N N O M. DC. LXI.

MUSEUM

MUSCARIUM

AD

Censura DUACENÆ Vindices abigendos.

DISCURSUS PRÆLIMINARIS

DE

Methodo Theologicâ.

I. **M**Abeo adversum te pauca (dissertissime *Iona*) sic enim placuit tibi appellari, etsi vox tua *Columbam* non sonet. Sed prius statuenda est dictionis Methodus: Propterea à Conclusionem incipio, ut quid à Respondente postules resciscam. *Iam à te (inquis) jure meo postulo ut omnia qua dixisti, sicut in te receperas, clarè probes. Quo verò jure?* Ego aliquid tibi

B

pro-

promisi? Si Eximii Domini Censuram suam vindicavissent, me clarè quæ dixi probaturum recepi: Ab iis enim vel emolumentum Veritatis si me redarguissent, vel honorem Victoriæ si non evaluissent, expectare poteram. Tu prodixisti *larva Theologi*; cuius Personam ignoro, cuique respondere, neque mores neque doctrina (quantum ex Scripto colligere datur,) honestum mihi faxint. Mores & scientiam ex Scripto tuo examinabo. Personam, quoniam ipse celas, ego nudare non instituo. Ne credite, itaque responsum quod orno *tibi* factum esse: Scribo infirmioribus, quos præstigiæ vocum tuarum devios agere potuerint. Si quando te verum deflexerit oratio, stylum non mentem verborum cepisse æstimato.

2. Mones ultra, *te illegitimum putaturum quicquid nec ex Scripturâ, nec Conciliis, nec Patribus, nec communi Doctorum Catholicorum sensu fuerit confirmatum*; neque unde sententiæ tuæ rationem colligam omittis, quia *semper* (inquis) *in pure putè Theologicis versamur*. Unde colligo sensum tuum ejusmodi esse ut Authoritates sine examine Rationis, atque adeò sine intellectu Mentis Authorum, conglobentur; & quod sequitur, deduco te neque ipsam Theologiæ notionem & finem intelligere,

re. Quare quomodo Theologiam tractare & oporteat, & ipse soleam, sic tibi explano.

3. *Theologia* (quæ propriè talis est, seu prout Scientiam nominat & non Rhetoricam dissertationem) duæ sunt partes. Altera, quæ Articulos Fidei explicat; Altera, quæ Fidem novis additis propositionibus propagat. Ergo cum horum alterum mihi agendum proponitur, Terminos propositionis sive explicandæ sive demonstrandæ definio; ex Definitionibus colligo propriè analogicè intelligantur in Articulo explicando; & si Analogicè, in quo Analogi membro. In propositione verò demonstrandâ còusque Definitionum resolutionem persequor donec connexionem inter Definitorum rationes inveniam. Hæc est Methodus mea quâ Theologiam tracto; & erit, sive tibi placeat, sive non.

4. Tuam nunc contra mentem, quantum eam intelligo, statuem; si priùs interrogavero, putésne omnia quæ duabus his Theologiæ strictè appellatæ partibus subjiciuntur, disertè in Sacris literis, Conciliis, Patribus, vel etiam consensu Theologorum expressa? si ais, ridiculo fidem tuam prostituïs; si negas, quomodo rejicis Philosophiam à probatione sententiarum purè putè Theologi-

carum ? Non esse purè putè Theologicas credis quæ quomodolibet ex Scientiis Naturalibus pendent ? Cedo vel unam in tota Theologiâ. Sed cur insto? cùm eodem spiritu negandum tibi sit, Voces quibus explicatur Theologia esse rerum Naturalium nomina. Consule, quæso, Eximios Dominos, an D. *Augustinus*, D. *Thomas*, & etiam moderni Theologi semet his legibus obvinxerint. Consule Aquicinctinos & Marchianenses Patres, cur tot centurias *Philosophorum* quotannis educunt ? An ad plausum duntaxat vulgi, & emungendas Parentum bursas ? Apage ! nefas. Vides itaque saltem hunc esse omnium Theologorum sensum & consensum, necessariam esse Theologiæ Scholasticæ seu strictè dictæ *Philosophia* notitiam & culturam.

5. His per transennam dictis, quid tibi ex tuis principiis faciendum mihi videatur, sic infero. Proposita sit tibi Conclusio seu Articulus, notus esse de Fide, ut explicetur. Quid ages ? Esto propositio *Verbum Caro factum est* ; Disputabisne quid sit *verbum* ? Quid *esse factum* ? quid *Caro* ? Cave faxis, sunt enim *Philosophica* : Consules Patres, Concilia, Sacras literas ? ad plura æquivocè dicta offendes. Nitidam definitionem aut non reperiēs, aut si reperiās unde talem esse

con-

constabit ? Ex consensu Patrum vel Conciliorum ? non est eorum opus Definitiones fabricare, ut consentire omnes sperari possit : Minus Sacrarum Literarum opera est. Apud Theologos forsitan ; sed, si consenserint, ex Philosophiâ erit tractum, quod tu horres. Si propositio Demonstranda offeratur magis luto hærebis, cum sæpiusculè neque ipsa propositio ipsis vocibus apud Sanctos opperienda sit. Quid ergo acturus es ? Compilaturus scilicet aliquid similis soni, ut ex eo te Theologum jactites. Memento, obsecro, mi Propheta, super cæteris scientiis Theologiæ commendatam esse oportere Veritatem, hoc est, Certitudinem: Certitudo enim ipsa veritatis Possessio est ; adeò ut qui verum profert neque tamen dicti certus sit, seu nesciat se veritatem effari, non solum Veritatis compos non sit, sed etiam Mendacii Pater sit. Mentitur enim & imponit audienti, qui quod scit sibi non contare dum profert, illi pro vero vendit. Adde nunc in materiâ Theologicâ tanto perniciosius esse mendacium, quanto & Animarum salus cæteris omnibus præstat, & Nobilitas Scientiæ & Subjecti ipsius tantum inter cætera caput extulere,

Quantum lenta solent inter viburna Cupressi.

Certitudinem itaque ego in Theologiâ ambiguo, nè intus in pectore meo imposturæ & supremæ nequitiae reus sim. Tu an aliquam Certitudinem in Theologicis esse credas ignoro; tu videris. Si speres Certitudinem, vide ne quid concludas ex principiis Theologicis quæ tibi ipsi videntur Incerta. Si nullam firmitatem Theologicis dogmatibus quæ non sint de Fide asseris, conclude Theologicas tuas disputationes non Veritatis, sed Lucris Vanitatis, esse sobolem; & si quem sensum pascendi Ecclesiam habes & necessitatem Christiani gregis, perpende quanto cum scelere adeo preciosa humanæ salutis instrumenta tractes. Hæc de *Methodo* præcognita oportuit, ut si tu omni pietate callueris, Lectores, qui nondum induruerunt, veram Theologiæ semitam investigare doceantur. Nunc ad Scriptum tuum suo ordine persequendum convertor.

DEFENSIO PRIMA

Adversus Vindicatoris Calumnias.

VENTILATIO PRIMA

Primum Calumniarum examen abigens.

IN primâ Lectione Crabrones tuos
adversum me armas, ut vitam meam
agitent. Neque miror, est enim præce-
ptum iis qui causæ nequioris Patrocinium
suscipere volunt, ut præoccupent concionis
affectum sinistris de accusato suspicionibus,
quæ procliviùs illabantur quæ de falso cri-
mine postmodum exiliter sunt dicturi. Pri-
mo itaque hoc ingeris, *me tentâsse fidem*
Ordinariorum Belgii, eosque ad apertam
Apostolica Sedis observantiâ defectio-
rem sollicitavisse. Si ingenuus fuisses, par-
ticulam aliquam hujus sollicitationis ex-
pressisses: Sed Calumnia in communibus se-
tenet, ubi doli & æquivocationis virus la-
teat. Quæ ergo suggesti in defensionem
meam Illis Præsulibus duo erant: Alterum,
ut notam & Essentialem Muneris Episcopa-
lis Dignitatem & Potestatem in Spiritua-
libus exercerent: Alterum, ut in Temporalibus,
citra Principis sui licentiam alienum.

Dominium non agnoscerent. Hæc si tu defectionem ab Apostolicâ Sede agnomines, Ecclesiæ & Ministris Regiis vide quid respondendum habeas.

2. Proximè accusas quòd *Facultatem Theologicam indignissimis modis tractarim*. Ego illam, an illa me? Hominem quoniam nunquam verbo aut vultu eam læserim infamari Censurâ à nescio quibus impulsos perculerunt; quàm iustâ, ex ipsâ defensionem meâ constabit. Hanc negare vel retorqueretur Sacram Facultatem *indignissimis modis tractare* appellas. Contra Personas, adversus dignitatem Præfecturæ ipsius, unam vultulam aliquam indignam Theologo exhibere. Semper Dignitatem & Cathedram eorum veneratus sum & venerabor; Et nunc ingratas gratias iis ago, quòd nō sua nomina quod revereri propter ordinem quem in Ecclesiâ implent necesse fuisset, & cuius pondere veritate suis vocibus edificandâ deterritus fuisset; sed te ignotum, ad quem tanquam ad palum, citra aliam quam veritatis meæ honestatis curam exercerem, defensionem meam objecerint. Addis, quòd *latius spargitur scriptum meum te manus auxiliatricem commodare*. Gratum habeo, & sensi effectum: antequam enim in manus meas pervenisset scriptum tuum, è Lutetiâ Parisi

rum, ex Londino, imò ex ipsâ Flandriâ accepi quòd neque doctis satisfaceret oppositio, neque bonis intemperies tua. Proinde cum gratitudinis affectu supplico, ut tantundem de hoc Responso meo cogites.

3. Concludis Lectionem primam his verbis. *Hæc sufficient ut pius & eruditus Lector de Albii ex Lusitaniâ, Italiâ, Gallia, Hispaniâ, Belgio aliisque omnibus in locis, unde pietas non exulat, per sua demerita extorris genio & ingenio iudicium ferat.* Crederes, candide Lector, ex hac hyperbolâ totum Christianum orbem de me sollicitum esse: unde aliquid de me si præter morem meum narrem, patienter feras precor. Si enim insipiens fuero vides quid me cogat. In *Belgio*, in ipsa Civitate *Duacenâ* ter vixi: Ultimò, dum in Collegio *Anglorum* præsideret Facultatis Theologicæ *Consortis*, eximius Dominus *Gulielmus Hydæus*, qui me vocaverat, & moriens insigni legato suam erga me amicitiam testatus est. Superfunt adhuc plures in Civitate qui me familiariter tractaverunt. Cur *Monasteriensis* noster ex iis de vitâ meâ nihil sciscitatur? maximè, cum jam tum extarent & *Dialogi* mei de *Mundo* & *Institutiones Peripatetica*, & præfixi iis illi *Maronis* versus propter quos.

me Atheismi suspectum reddere conatur. Scilicet velle rerum causas scire, velle animi cupiditatibus & metu mortis superiorem habere, est quædam Atheismi tinctura apud Prophetam nostrum.

4. Egressum primò *Duaco* non potui retinere *Gallia*, quò excolendi Animi causâ me contuleram, urgente Episcopo Chalcedonensi & Clero ut Romam, eorum rem gesturus, cominearem. Illic commoratum quatuor circiter Annos, cum missionem petiissem, SS^{mus} D. *U R B A N U S O cta- vus* dignitate Protonotariatûs & aliis spiritalibus gratiis cohonestavit. Cùm *Duaci* iurus, iter in Patriam præparans, aliquot dies subsisterem, à Clero in *Lusitaniam* ad regendum nondum satis confirmatum Collegium, invitus, non tam missus quam coactus sum. Cùm prælegissem illic inter occupationes Præsidentie materiam (ut loquuntur) *de peccatis*, Theses compegi, & obtuli Sancto Officio; cuius jussu quinquies à diversis Theologis examinatae & approbatae juxta regulas severissimi illius Tribunalis, propositae sunt publicè defendendae. Ipsâ die, jam vocatis ex totâ Civitate *Ulyssiponen*si viris doctis adversus eas disputaturis, ipsâ horâ appropinquante, & aliquibus jam tum præsentibus, interdictum eas celebrandi

à Summo Inquisitionis Præfecto allatum est; & mandatum ut ipse postridie comparerem responsurus ad ea quæ contra illas obijcerentur. Obeditum est utrique mandato.

5. Fundator Collegii non meâ causâ neque Thesium, sed ad progressum Collegii impediendum, hæc à nequissimis insidiatoribus patrata, subodoratus; me *Madritum* ad Regem Hispaniarum delegat, Collegii negotia procuraturum. Ivi, gratiam audientiam obtinui, maximè à Comite *Olivario*, qui tum, primus Regis Minister, negotia Regni administrabat; qui neque audire me loquentem neque ipsemet velare caput sustinuit, donec me sedentem & coopertum cerneret, & quæ petebam gratiosissimè sine ullâ replicâ concessit. Sic redii Ulyssipponem, & curam Thesium expediendarum occæperam, quando Fundator Constitutioni Collegii intentus in Angliam amandat, sperans parem priori itineris exitum; quem Ego desperabam, & contestatus sum me non rediturum nisi conditionibus quas petebam impetratis. Annuit Fundator, & ego acceptâ à S^{to} Officio licentiâ è *Lusitaniâ* & *Hispaniâ* (quò nunquam postmodum redii) publicè discessi. Etsi enim à Clero difficiliore de quibus desperabam condiciones

con-

confecissem, in tertia non item, per prodictionem unius ex Fratribus, qui Consilii Cleri, contra ejusdem prohibitionem, quibus non oportuerat, nudaverat. Interea Theses examinatae, absolutae & sine ulla omnino correctione permissae sunt; Et ego importunè sollicitatus ut saltem ad eorum sustentationem tantisper *Ulyssiponem* redirem; sed non est visa mihi illa gloriola tanti itineris pretium. Sic ex *Italiâ*, *Lusitaniâ*, *Hispaniisque* extorris sum. Ex *Galliâ* & *Belgio* cur extorris sum nescio: Nis fallar enim amicos complures illic habeo, & dum in illis versarer nullum unquam Satanam vel occursum malum sensi. In *Galliam* etiam non ita pridem invitatus sum. Reliquam ætatem scriptioni me dedisse ex *Propheta* ipso licet intelligere, qui (etsi ineptè) dicit tamen *dies me destituet & singula ejus opuscula enumerare velim.*

6. Sed non est prætereundum quomodo fugam meam ex *Angliâ* describat. *Cromwellum* (inquit) sibi devincire conatus est, edito & dicato ei libro, perniciosissimis in *Reges* erroribus referto. Hinc redeunte jam jam *Serenissimo Britanniae Rege* metus *Albium* solum vertere coegit. Egregiè. Primo neque *Cromwellum*, neque aliquem ipsi familiarem unquam allocutus sum. Deinde

inde, librum nullum ei dedicavi; Quem nominat, Ilmo Viro, & omnibus ferè Principibus Christianis, nominatim hodierno Hispaniarum Regi & noto, &, cum occasio tulit, charo, *Kenelmo Equiti Digbao*, Reginae nostræ Cancellario, sacrum feci. Ille totus *Cromwelli* acta damnat, Regum potestatem & amplissimam & solidissimam à primis radicibus naturæ stabilit. Unde cum alii libri, jussu Regis restituti, Carnifici fuissent dediti, nihil contra meum actum est. Metus autem quo solum vertere coactus sum, medio circiter Anno, antequam de *Cromwelli* vel morte vel morbo suspicio aliqua extaret mihi incidit. Vocatus sum ad Fratrum qui *Londini* erant Concilium; Euntem in plateâ quadruplator quidam ex iis qui Mandatum Sacerdotes inquirendi habebant occupat, abducit & non nisi pactis pecuniis dimittit; serò ad Concilium venienti necesse fuit recitatione casus moram purgare. Sic Cleri primoribus factum innotuit & eos testes habeo. Detecto mihi, & ab illo hominum genere agnito, non supererat illa quies quæ ad studia mihi necessaria erat; propterea vivo & incolumi *Cromwello* solum verti. Ecce aliqualem vitæ meæ rationem.

7. Quòd me turbarum in Angliâ excitatarum

tatarum incuset, sui Jure facit; me verò liberat Cleri Londinatis Encyclica ad fratres per universam Angliam Epistola, quā turbarum suarum causam exponit, & in aliū, Jonæ nostri Patronum, rejicit, quem & apud Nuncium Apostolicum Parisiis & Internuncium Bruxellis commorantes, & Romæ gravissimis literis accusaverunt. Romæ responsum retulerunt, *ingratiſſimum fuisse Suae Sanctitati viri factum*; & , si Clerus ipsum Regis ministris, tanquam Pacis perturbatorem, tradidissent tantum absfuturam Curiam Romanam ab ipsius protectione ut ultrò supplicium ipsius fuisset promotura. De me verò hoc testimonium eadem Encyclica continet. *Quantum ad Albii* (alio nomine, quo notus sum Fratribus, me appellat) *Personam attinet, novimus eam semper vite irreprehensibilis & exemplaris convictus fuisse, & propterea ex Regulis Christianæ pietatis tenemur eam æstimare & honorare: Plura insignia munera Cleri auctoritate gessit, totidem egregia servitia Clero rependit. Pluribus Fratrum nostrorum gravissimis & ætate provec̃tissimis Scientias prælegit; quæ nos obligant ut & nos & illi cum gratitudine honorem rependamus. Scientiam ipsius esse eminentem fatentur omnes, quæ nos ex legibus nature*

& societatis humanae cogit ad parem illi estimationem retribuendam. Haec tenus de me Epistola Encyclica, Virorum & in se gravissimorum & per continuum convictum rerum mearum peritissimorum. Hæc, benigne Lector, de me secundum hominem locutus sum, tibi ut spero non necessaria; ut quem expectem idoneum esse qui doctrinam ex ipsâ & non ab extrinsecis & Personam regentibus circumstantiis discernas.

8. Et hic poteram huic primæ Lectioni supersedisse, nisi superesset Calumnia scurrilis & ignorantie crassissimæ, in Virum Illustrissimum & omni honore colendum *Kenelmum Digbaum*, de quo superius pauca, in *MONUMENTHAMO* latius egi, quem citat alibi *Columba* nostra, ut ignorantiam prætexere non valeat impudentissimus Calumniator. Imponit itaque huic viro quòd *Philosophiam Epicuream ab Orco revocaverit*; æquè ignarè atque scelestè; Liber enim ipsius toto corpore ad hoc collimat, ut sententiam *Epicuri* præcipuam de Mortalitate Animæ doctissime convincat, & ipsum totius pietatis fundamentum (ex decreto Concilii Lateranensis) ratione naturali esse evidens constituat. Rursus, progressus Philosophicus, totus Aristotelicus est, & adversus principiis Epicuri, qui

qui Vacuum & Atomos infecabiles suæ speculationis bases posuit ; Digbæus vero Vacuum nullum esse, Raro & Denso juxta *Aristotelis* mentem & minimis naturalibus divisibilibus & fecabilibus naturam agere contendit. Sed noster Propheta, ne videretur (credo) aliquid Philosophiæ intelligere, censuit has sententias easdem esse. Procul omni dubio magna expectari possunt à tanta Propheta. Sed *magni Errores, magna scelera*. Ad secundam itaque Lectionem propero.

VENTILATIO SECUNDA

Secundum Calumniarum examen abigens.

I: **L**ectio secunda doctrinam meam in genere calumniis & falsationibus aggreditur. Primò objicit, quòd inscripserim Institutiones meas Sacras *Theologiam super fundamentis in Peripateticâ Digbæanâ jactis extructam*. Addit de suo non ut olim ex *Scripturis Conciliis Patribusve deductam*. Si respondero tibi me quid ipse egis-

egissem exposuisse; nempe, quam alii Theologiam ex Scripturis Patribus & Conciliis deduxerant, eandem me Rationi conformem esse ex Philosophiâ Digbæana demonstravisse. Num aliquid illiciti me perpetravisse argues, quòd alienis operis non intumuerint Institutiones meæ, quòd compilationi alienorum scriniorum non incubuerim? quòd aliquid adjicere firmitati dogmatum Ecclesiasticorum conatus sum? vide quò te adegit livor.

2. Sed ut profit Lectori hoc etiam scriptum, sci's Theologiæ confusè acceptæ duas partes esse; Fidei Articulos, & ea Dogmata quæ quoquo modo eidem adjecta sunt. Fidem ab Authore Christo per doctrinam Apostolorum scriptam in cordibus fidelium, perpetuâ ab ipso fonte dimanatione accepimus. Huic attestantur Scripturæ, Concilia, Patres; & Doctores eam collectis horum testimoniis non *deducunt*, (ut tu loqueris) sed tuentur & suo modo corroborant. Ea quæ Fidei adjuncta sunt, solâ Rationis vi & potentiâ adjunguntur Articulis Fidei. Si Concilia, Patres & Doctores ex Sacris literis aliqua adinvenerunt, Rationis naturalis virtute ea Fidei copulaverunt. Et quoniam in Modernis doctis non est deleta naturalis Rationis Virtus, eadem etiam Modernis

dernis easdem & alias plures veritates testabitur vel testari nata est piè quærentibus, five per ministerium sacrarum literarum & Patrum, five sine illis per puram connexionem quæ evidens sit inter Conclusa & Articulos Fidei. Non itaque Sacræ literæ & Patres sunt fundamenta Theologiæ strictè dictæ; sed Fides, & Ratio naturalis, quæ nos docet in ambiguis vocibus Sacræ Scripturæ quis sensus sit amplexandus; in ambiguis Sanctorum sententiis quæ sit præferenda ex connexione quam inter Fidem & cæteras veritates agnoscit; & plerique Theologi in cæteris scientiis demonstrata inter has veritates reponunt; Tu quid agas nescio, sed neque laboro, cùm te indolis Theologiæ prorsus ignarum sentiam.

3. Hic si veritates naturales ad propagandam Theologiam conducere receptum sit, peto an putes eas præmittendas Theologiæ an superadjiciendas; adeò enim doctus es ut suspicer te nescire an Præmissæ præcognoscendæ sint Conclusioni; & dedignaris ea nōsse quæ omnibus patent, sed ex Sacris literis & Conciliis notarum de se propositionum lucem quærere. Alios nihil dubito perspecturos addendam esse Theologiam Philosophiæ; &, quod sequitur, si qua sunt in Philosophiâ necessaria

ria Theologiæ, etiam super illa extruendam esse Theologiam. Habes rei veritatem & evidentiam, mi *Iona*; & Deum rogo ut illum tibi Animi candorem tribuat quo illas agnoscere & illis uti ad tuam & tuorum utilitatem libeat.

4. Consequens est apertissimum falsamentum his vocibus. *De Theologiâ ait eam non aliis niti fundamentis quàm vel fortuitâ vocularum Cerearum connexione, vel,* &c. Potestne tantum Impudentiæ in viro diserto credere? vide ipsum locum in Præfatione ad *Institutiones Sacras*, quæ sic incipit. *Theologia dotum Ecclesiæ longè maxima*; & postquam integrâ & amplius paginâ laudes ipsius ebuccinatus essem, ad corruptelam ipsius derivata est oratio; de quâ pronunciatae sunt voces quas tibi excitat noster Propheta, & de Theologiâ dictas vult persuadere. Vides fidem, vides frontem viri. Quid pollicetur tibi prima hæc operis facies? Ego si legitimo sub Judice conveni- rer de Theologiâ nostri *Ionæ* & ipsius simi- lium, non aliud desiderarem testimonium me verum edidisse oraculum quàm quòd ex hoc opusculo colligi liceret.

5. Hæret huic quod de *Sacrâ Scripturâ* pronunciavi quod ex libro Anglicano citat *Monasteriensis*; cum sententia mea in Sono
Buc-

Buccina Latinè scripto, quem lectores adire possint totidem penè verbis tradita sit, tractatu 2º §.7º. Liber autem Anglicus non paragraphis sed sectionibus distinctus est, & in quintâ Sectione, licet in illâ disputetur de incertitudine literæ Biblicæ, hæc sententia non disertè reperitur. Utcunque tamen peto à nostro Theologo, utrum, si proponeretur ei Jure-jurando confirmandum nullo librariorum errore alteratam esse signatam Sacræ Scripturæ lineolam, num putaret illud suscipiendum? Si affirmet, quis non illum perjurii damnet, qui nomen Dei invocet ad rem nullâ humanâ scientiâ comprehensam? Si neget, quantæ Cæcitatæ est eam certitudinem quæ neque Juramento idonea est, ad Fidem Catholicam stabilendam aptam venditare? Quod addit verax Propheta me asserere *ad Errores contra fidem impugnandos non esse magis utilem Scripturam quàm sit tudicula ad scindendum, vel palea ad malleandum* impudentissima est calumnia; Quandoquidem in ipso citato Dialogo quatuor integræ sectiones collocatæ sunt in explicando *quomodo Sacra Scriptura utilis sit ad impugnandos errores & articulos fidei decidendos; & in Sono Buccine*, dicto tractatu, tres paragraphi ad ejusdem explicationem impensi sunt.

6. Sequens oppositio adversus Concilia me inverecundum proponit; quod asseram *posse tentare Concilium aliquod novum aliquem Articulum fidei condere & sic in errorem incidere !* Miram viri seu insciam seu frontem ! si tot Concilia *Improbata* objicerem , quid posses cum ratione obtendere ? Non esse legitimè Congregata ? Rem tangis Incertissimam. Non rectè incessisse ? Hoc est quod ipse affirmo. Non esse confirmata à Papa ? hoc est Papam non erravisse , non verò Concilium. Sed ego tibi propono tria Concilia , & peto à te quid censeas. Concilium Chalcedonense (ipsomet teste) secutum est Constantinopolitanum primum, seu Universale secundum in hâc definitione, quod Principatus Sedi Romanæ sit à Patribus attributus, occasione Imperii Romæ positi , & quod proinde sit in potestate Ecclesiæ paria Privilegia Sedi Constantinopolitanæ attribuere. Concilium Constantiense definivit Papam esse subiectum Concilio. Quæ jam est tua de his sententia ? Non erant Concilia & Catholica quidem ? non negabis. Est verum quod definiverunt ? longè minùs asseres. Vide itaque in quo tu à me dissidebis, nisi in hoc quòd tu contradicas tibi , asserendo in communi non posse fieri quod in particulari

lari factum esse, non tam concedes, quam totâ vi mentis tuæ confirmabis.

7. Deventum est ad sententiam meam de *Infallibilitate Papæ*, quam ipsam sicut cætera dogmata adulterat. Cum enim scripserim Papam in Cathedrâ suâ, hoc est in Ecclesia suâ seu Consistorio Cardinalium, esse Infallibilem Articulorum fidei Testem, & subjecerim eundem in propria personâ molientem novum aliquem Articulum fidei non esse Infallibilem, & sententia contradictoriæ Hæreseos & Archihæreseos notam inusserim, fidelis hic Theologus imponit Censuram huic propositioni simpliciter *quod Papa sit infallibilis in decretis fidei*. Mea verò sententia quam sancta & evidens sit per interrogationem unam & alteram breviter expono. Propositio quæ assertit Certitudinem *Fidei* Catholicæ non esse aliam quam Opinonis *probabilis* seu (quod tantundem est) *nullam*, nonne & ipsa & qui eam cum conditionibus requisitis a peccandum publicant, merentur Censuram quas Propheta noster repetit? Credo nondum adeò in profundum nequitiae descendisse ut hoc negites. Nonne qui ajunt Papam sine Concilio saltem suæ Ecclesiæ imò sine universali posse errare, admittuntur ad Sacramenta, & communione fidei

lium

lium non excluduntur? & , quod sequitur, sententia opposita non pertinet ad Fidem & ad summum *probabilis* est, neque potest sic Decretis à Papa maiorem certitudinē conferre? Hic vereor ne te frustra jactes & veritas in omnia latera, ut invenias aliquid quod neque Certum sit neque Incertum, cui tuum de Papæ infallibilitate Judicium inferas; ut sit *pænè* certum, vel etiam certum, sed neque Fidei certitudine neque Scientiæ, sed tertiâ quâdam communitiâ & inexplicabili; *proximum fidei* putà, sicut Errores maximi mediæ veritati. Nè os tibi perpetuò verberent tot summorum virosum dicta, sensus Ecclesiæ & humani generis, Conciliorumque & totius Historiæ termites; quibus te oblatrare lucrum cogit vel adulatio.

TER-

VENTILATIO TERTIA

*Tertium Calumniarum examen
abigens.*

1. **T**ertiam Lectionem orditur ignarissimus Theologiæ & Christianæ Fidei fugillator à reprehensione hujus propositionis, *homo non propter aliud sed propter se creatus, neque ordinabilis est ad aliud quàm ad suam perfectionem.* Infert, *Ergo Deus est.* Sic Deum factitium nobis adoptavit Jonas. Egregius profectò Theologus ! Quid enim Deo dices deesse cui curando Hominem condidit ? Tempia credenda augusta, auro argentoque splendentia ; & laudes, quas ei rependunt Homines, quibus delectetur & superbiat, sicut tui similibus contingit. Intellige, intellige, vocularum venator, sensûs indige ; quando dicitur Homo creatus ad Deum, significari ad illum consequendum & potiendum : Quando ad honorem vel laudem Dei, significari a pietatem & bonam vitam quæ ad possessionem Beatitudinis eum perducant, juxta illud

Illud Christi Domini, *sic luceat lux vestra coram hominibus ut videant opera vestra bona & glorificent Patrem vestrum*; ut alii etiam vestro exemplo perducantur ad agnitionem Dei & beatitudinem.

2. Proxima Sententia quam incescit, accipitur ex pag. 51^a. tomi primi, *quòd æquè naturale sit homini lapsò peccare quàm mortem vel egritudinem pati*. Hanc non impugnat, quia si quid conatus fuisset explicare in apertum evasisset dolus & malitia ipsius; cùm clarum sit non aliud significare has voces, quàm quòd sicut Mors & Egritudo dicuntur *Naturales*; etsi sint *contra naturam* animalis, quia dantur causæ in Naturâ unde sequantur; sic etiam Peccatum dicatur Naturale, etsi sit Mors & egritudo Animæ; quia, ut Christus docet, *necesse sit venire scandala*.

3. Tertium dictum est, *eâdem necessitate existit in Deo determinatio de futuritione Mundi atque Generatio*. Fateor esse meum hoc effatum; & quòd didicerim quæcumque sunt in Deo esse *essentialia* ipsi, & à se habere esse, non esse producta ex nihilo, neque participatâ existentîâ gaudere, ut unum prædicatum intrinsecum Dei minori necessitate cogitetur inesse Deo quam aliud; quod reipsâ rationi *Dei & Entis-a-se*

repugnat. *Quibus verbis* (inquit) *fatalem* & *absolutam necessitatem astringit*. In quo Bone Theologe ? in Deo ? *Absoluta* est, *fatalis* nullo modo dici potest, cum Deus non sit fando ex nihilo productus. In creaturis ? *fatalis* est, sic enim Sancti inerrabilem Dei providentiam *fatum* solent dictitare, & hanc vehementer suspicor te negare; *absoluta* non est, cum à Deo libere agente pendeat. Quod quid significet, ultra captum tuum est, si non ingenii certe voluntatis defectu, quod longe deterius est.

4. Sequitur, *Quid dicam de Pythonibus & veneficis ?* Si me consulas, præstat longe tacuisse quam ventosa protulisse. Sed conjungis Oracula, Auguria, Auspicia, Extispicia, quos omnes, contra apertum Scripturæ sensum & Patrum consensum, dicis modo docere fuisse Circulatores, & præstigiis solum usos ea quæ videbantur mira fecisse. Miserum me, qui neque dum Dæmoniaca opera impugno, liber sum à reprehensione ! Et doctrina quidem mea est, Dæmonem non nisi divina permissione, & quando, pro particulari vel universali Ecclesiæ bono, miraculo opus est, sese rebus humanis ingerere ; & propterea plerasque historias de his miris esse nugatorias, quod prudentes inter Ethnicos

Ennicios etiam censuerunt. Sed, quia tuis
culis inter mulieres & pueros ingens præ-
judicium ferat hæc doctrina, contraria est
aperto Scripturarum sensui ; quantumvis
ipse nihil fortius clament quàm Vanitatē,
& illusionem populi, & interitum Anima-
rum ex his nugis. De consensu Patrum
nunc taceo , quia iterum repetiturus
es.

5. Consequenter ait me negare ullos esse
Energumenos. Verùm quid ego agam? cùm
ipsemet, productis in oppositum meis verbis,
testetur se mentitum, & me tantum alienas
conjecturas enarrare, neque illas satisfacere.
Unde, quod Angelis & Dæmonibus
pariter negaturus est in hoc ipso opusculo,
sibi vindicat , ut cogitationes cordis mei
dispiciat & in apertum evocet.

6. Addit me docere Ecclesiam olim pro
Beatis oravisse. Imperfectè me citas ; dixi
enim ego , *etiam modernam* ; & ipsum te
quoties sacrum facis, modò intelligas quid
dicas , & non in precibus æquè atque in
Theologiâ solis vocularum sonis sit inten-
tio. Judicem constituo. Recole quid post
Offertoriū voce pronuncies, *Suscipe sancta*
Trinitas, &c. ut illis (Sanctis) proficiat in
honorem, &c. Et iterum in commemora-
tione defunctorum , *Memento etiam, Do-*
mine,

mine, famulorum famularumque tuarum qui nos praeceperunt cum signo fidei, dormiunt in somno pacis; & postquam privatos nominavisti, quos libuerit subijcis. Ipsis, Domine, & omnibus in Christo quiescentibus, locum refrigerii, lucis & pacis ut indulgeas deprecamur. Hic habes potestatem evacuandi voces & preces Ecclesiae, profer illam; alioqui ego non invenio per quam vocem excludantur Beati & cur non iis *locum* refrigerii & pacis habentem? est localem & corpoream Beatitudinem non appetimus. Hoc in libro de *medio statu Animarum* invenis: In quo item Animae à Purgatorio non eximi ante universale Judicii diem; totus enim tractatus illius propositionis causam conscriptus est: Sed non invenis *dimisso peccato nullum manere poenae reatum*, (quod mihi, tuo more falsò imponis) sed qualiter, remisso peccato interire, externa poena saepe in longos annos saecula perpetuetur.

7. Novum crimen addis, quòd non habuerim *Iansenista* dici. Quid vis, mi Jansenista? penitentiam ago. Eam voluntatem habebam olim, ex eo quod compererem *Iansenium*, & Innocentissimum, & pientissimum & doctissimum Episcopum, in communione Catholicae Ecclesiae, toto Belgio teste, vixi

se & mortuum esse; & sua dogmata, mero
Sancti *Augustini* sensu constantia, tamen
Apostolicæ Sedis examini subiecisse: Nunc
autem, postquam intellexi eum post mortem
in Hæresim lapsum, & tui similes magnos
Theologos ex literis invisibilibus & vocibus
non intelligibilibus, quas in operibus ipsius
subtilissimâ & lividissimâ fide investigave-
runt, hoc mundo propalavisse; &, collatis
evidentibus Sacrarum literarum Testimo-
niis, & Conciliorum Definitionibus, & San-
ctorum à mille quingentis Annis uniformi
consensu (quæ sunt tuæ Theologiæ neces-
saria principia) & tandem omnium Theo-
logorum à *Petro Lombardo* usque sensu &
sententiâ, ultra litem oportere à *Iansenio*
huiusmodi Errores esse scriptos; & hoc,
ut Realitatem Corporis Dominici in
Eucharistiâ, damnatâ oculorum & proprii
intellectus fide, esse sub æternæ damnatio-
nis periculo credendum, nonne necessarium
tibi credis mutare sententiam? Præterea,
cum *Iansenium* in Scenas vestras introdu-
ctum asininis auribus ornatum, indé-
ne ad Inferos, totâ spectantium coronâ te-
ctum, à *Cacodæmone* abreptum acceperim;
maximè verò cum legam (*Epist. ad Provinc.*
7. *Iansenistas* solo contemptu à fideis &
veneno vestro esse immunes, & literis non

ita pridem datis intellexerim *Anti-Iansenistas* in Angliâ gloriari se tales mihi quod laqueos struxisse ut cum magnâ difficultate eos evaserim, Certè tandem tempestivum esse video horrere nomen *Iansenista*.

8. Proximus mihi labor est ut à Tyrannidis patrocínio me liberem; neque amplius necesse est dicere, quoniam ex vernaculo nostrâ (quam Monasterienses non loquuntur) translatae propositiones tuo calumniarum indiculo inscripsisti, quàm mentiri esse & splendidè imposuisse tibi Interpretatum: & nullam trium sententiarum quod adduxisti, quasque Ego ut impias & ignominiosas damno, in meis scriptis reperiri.

9. Etiam *primo legis naturalis præcepto* de Amore proximi (etsi Christus illud fecerit) injuriam me facit; id est ex duobus capitibus. Primum est, quòd scilicet *proferam proximum ex Natura vi mea considerationi objectum esse sicut cetera objecta tractandum sicut ratio dictaverit me magis expedire*. Alterum est, quòd etiam *ruinam ipsius queram, non illi injuriam faciam*, Objicit quàm consonat *primo legis naturalis præcepto*? Ut à posteriori incipiam; Tantânnè Theologiæ operam collocavisti, & neque dum scis *Charitatem* aliâ esse à *Iustitiâ* virtutem? & Proximum

Cha

Charitate diligendum esse, non ex vi Justitiæ propriè dictæ, cui opponitur Injuria? Prior autem propositio an cum charitatis lege concors sit ad te provoco. Huic à te allatæ propositioni. *Quòd proximus objicitur meæ considerationi sicut cetera ex vi Amoris meimet ipsius tractandus sicut mihi ex rationis Iudicio maximè expedire iudicavero*, subijce aliam, *Quòd recta Ratio docet alia Entia nostris usibus esse applicanda prout convenit naturis ipsorum*; nonne confectum est, quòd quoniam Proximus similis est mihi, &, quod sequitur, eadem secundum naturam ipsi conveniunt quæ mihi, me eadem bona ipsi quæ mihi & desiderare & curare debere, hoc est, amare ipsum sicut memetipsum? Hic est ipsemet discursus libri & textûs ex quo decerptæ sunt tuæ sententiæ, & scopus discursûs ut explanarem quomodo conforme esset Naturæ Præceptum de diligendo Proximo, ut intelligas quàm tuæ famæ amicum nactus sis Interpretẽ.

10. Post dicta; *Audiamus* (inquis) *porcum Epicuri de grege grunniẽtem*. Non tam ferociter, mi amice Iona: Conscius enim tibi esse potes, quòd sicut de Philosophiâ Speculativâ, sic etiam de Morali Epicuri Philosophiâ totus ignarus sis. Lege prius *Petrum Gassendum*, & viro, etsi mor-

tuo, etsi infami, meâ causâ colaphum non
 impingito. Satius est ex stabulis Circæ
 Porcum te audire; *Epicurus* enim præter
 palati & abdominis, alios sensus in corpore
 agnoscebat. Tu vidéris nullos alios audiri
 visse, adeò debaccharis in voluptates cor-
 poreas universim. Excute paululum ex harum
 mentem tuam, & circumspice tot Collegia
 Duaci, quæ sub finem Anni studiorum
 Comædias spectaculis, Musicâ, & saltatio-
 nibus instructas exhibent; Numquid Porcos
 ad eas spectandas evocant? Vide Templorum
 Organis, Cantilenis, tapetibus, tabulis, pe-
 festorum cultum ornata, Aquicinétinum
 præ ceteris; Num dices ad Porcos delectan-
 dos hæc omnia proponi. Sed putas has non
 esse pares porcinis Corporis voluptates?
 Credo quidem Porcum sic judicaturum.
 Imitabatur quidam (dum Duaci degerem)
 avium cantus; Is mihi constanter asseruit, si
 luscinias cantando in tantum provocâssent
 ut certaminis contentione nimia disruptæ
 in terram caderent, tantâ delectatione tra-
 hebantur. Vide an tanta fuerit quanta por-
 corum tuorum. Quid modò de Poësi, cujus
 maxima potentia in corporeis affectibus
 concitandis cernitur? quid de Convictis
 & Colloquiorum suavitate? Quid de Scien-
 tiarum & contemplationis delectatione?

quid

quid de ipsâ pietatis culturâ dicam ? Num omnes hæ delectationes incorporeæ sunt ? fortean causaberis te non esse in his expertum. Lege Historias Sanctorum, *Magdalenam* ter quotidie Musicâ Angelorum relectam, *Elizabetham* toto corpore usque ad appropinquantium fervorem æstuavisse. Tantundem de *Catharinis*; *Nerium* pectus tibi & costas perrupisse; *Xaverium*, *satis est, Domine, satis est*, nimietate consolationum in corpus redundantium exclamavisse; & pudeat tam porcinè de corporeis voluptatibus esse locutum.

II. Objicit & vitæ meæ. Ariolus noster, & ficto nomine me usum ait, & quid sub eo ficto nomine egerim, & ubi, proclamat vel proclamare cupit. Et, quod *nomen* attinet, Noverunt omnes qui Angliæ consuetudines noverunt, Sacerdotibus non consuetum *mutaxat* sed & necessarium interdum esse fictis nominibus uti, præsertim inter Hæreticos. Quid sub illo nomine egerim possem facile explicare; nempe quos tractatus scripserim contra Hæreticos, vel publicè Ecclesiæ extorres vel periculosius ipsius viscera intimè erodentes. Sed insinuat Magnus Theologus me aliquid egisse, quod ipse pudori Lectorum timens non audet effari. Nempe quidpiam gravius quàm Sacras vir-

gines in ipsis Aris violare, quod clarè est factus est sine ullâ Lectorum reverentiâ. E ne dubitet lector de veritate facti, & locum nominat, & Personæ qualitatem; locum quidem, *Angiportum* dictum *Fetter-lane* unde subolet viri scientia. Etenim via quæ dicitur *Fetter-lane*, platea iusta, extrema in nobiles Plateas exeuntia habens, ipsa trāsversum tribus viis intersecta, & pluribus angiportibus hinc inde exporrecta. Hanc itaque Plateam nostri Prophetæ instructio pro *Angiportu* habet, ut necesse sit credendum in cæteris non posse decipi, qui tam rectè de loco ubi gestum sit ariolatus sit. Addit aliam circumstantiam quòd *egelidus senex* ipse sim; nè fortè dubites, lector, quàm verisimilis sit quam de luxuriâ mea suspicionem movet. Nempe hoc Ariolorum est, omnibus manifesta ignorare vel male applicare; Ignota & obscura velut perfectissimè nota audacissimè pronunciare. Ego Ariolum non profiteor, sed ne penitus humanarum rerum ignarus appaream novi Ego quis Theologus Duacenus speculatorum, è terrâ hostili ad ruinam Belgii missum, consiliorum ipsius conscius, & exciperit & immunem dimiserit. Sed parco non lectori sed mihi ipsi, ne injuriis impetitus & irâ tortus illud aperiam quod chari-

aitas, etiam de immerente, celari monet.

12. Usque ad inferos me persequitur Calumniis Propheta meus, & ait me voluptates usque ad infernum extendere. Et in primâ quidem probatione assert, me asserere damnatos si delectari possent de suis Bonis longè fæliciores statum habituros quàm sit aliqua mundana fælicitas. Quo dicto & absolutè nego eos *frui*, hoc est voluptatem de bonis quæ habent percipere, quod contendebat probare *Jonas*; & patentissimam veri aem expono; nempe, eminentiam existentie & scientie ipsorum tantam esse ut sine comparatione factum mundanum & corporeas nostras delectationes, quas natura porrigit, excedat. Secunda probatio accipit, quod dicam eos aliquo modo lætari de bonis suis, etsi delectatio propriè dici non possit; sic enim in scripto meo habetur, quod ille recitando corrumpit; quod unde calumniatur non satis intelligo, cum videre possit in Scenis Duacensibus, quando, secundum phrasin loci, in illam *producunt* *Tartara Patres*, Demones de sceleribus lætantes; &, si neget lætitiā qualem qualem, neque Superbiam iis permittere possit, & Sanctum Infernum proinde efficiet. Tertiò itaque adjicit pœnas infernas à me asser-

firmari *puras putas esse voluptates*. Rationem pete, respondet, *quia diligunt suas pœnas & iis carere nolint*; Ignarissime humanæ actionis æstimator. Unquam ne audivisti de peccante qui peccatum dum peccat non diligit? aut cadit hæc stultitia in intellectum humanum, volentem non velle dum vult? Nunquam ulterius perpendisti Peccatum adversus naturam esse, &, quod sequitur, non posse plus minùs non esse Molestum? Non legisti *Ammonem* desiderio sororis emacuisse pœnis Amoris, & tamen noluisse desistere? non vidisti vel saltem legisti Invidiæ quanta sit pœna, *qualem Siculi non invenire Tyranni*? Non quàm graves sint ambitiones earum sectatoribus? Quam a pœna in universum sibi sit inordinatus Animus? Quibus positis non te vides summam per Animi levitatem contradictoria effutire, qui nolis actus voluntarios, & pœnas inferorum, quæ sunt ipsa peccata damnatorum & impiæ volitiones, contendas ab iis non amari? vide, infelix, in quos laqueos indueris te, & si qui tuam tutelam amplexaturi sint? quàm solenni fatuitate pronunciaveris *suprà* de me, quod sim fautor Diaboli? quam à te Calumniam ego promercatus fuisset, adeò manifestissimâ suâ falsitate cæterorum in

me dictorum fidem elevat , & te nihili hominem declarat.

13. Sic tibi remitto tres tuas proæmiales Lectiones , seu tria conviciorum tuorum plaustra , quæ adversus me evolvisti , nihil tuis territus : Exercuerunt enim me in callum usque Socii tui , & jam similes ictus non sentio. Quæ objicis de vitâ meâ , vel ex scriptis Vernaculis , facilè tibi condono ; suspicor enim te à mendacissimo aliquo nebulone circumventum. Sed, cum adeò credulus tali homuncioni fueris, cum ex Latinis libris nihilo meliori Animo plura excerpteris , non possum non vehementer vereri te ex sectâ *QUINTADECIMANORVM* esse; sic dicuntur qui libertatem Calumniandi adversarios per quantumlibet gravia mendacia & profitentur & exercent; sic cæperunt nominari à *decimâ quintâ Provincialium Epistolarum* , in quâ hæc hæresis Divinæ Legi maxime repugnans , & humanæ conversationi exitialis , & Judiciorum publicorum & civilis Justitiæ exosissima , denique ultra *Priscillianistarum* Hypocrisin detestanda aperitur ; & mitissimè quidem , sed adeò manifestariè convincitur , ut nihil eam præter Authorum suorum Potentiam sustinere valeat. In hanc si te sectam abdideris ,
fi

si sacrum & sanctum æstimas agnitæ veritati repugnare & erecto cervice resistere, quod summopere timeo, quia & Scriptura tua id nimium sapit, & aliunde accepi in caput meum sic conspiratum esse ut calumniis me pessundent postquam in confutatione scriptorum nihil profici experti sunt, non superest mihi nisi ut supplici ad Deum prece pro conversione tuâ & salute Animæ tuæ laborem. Quod per hoc scriptum testor me promptissimo corde & sincerissimo Animo facere & facturum.

VENTILATIO QUARTA

Obvias quasdam Calumnias amovens.

I. **N**unc, mi Jona, tandem ad Factum nostrum accedere permissum est. Circa quod, etsi plura ex tuo, hoc est calumnioso ingenio, effutivisti, quia tamen repetita sunt ex prioribus Lectionibus, & in meis ventilationibus responsa inveniri possunt, nova duntaxat falsamenta persequi mihi concedes; quale est illud, quod calumniis insecter Prohibitiones librorum Romæ

mæ factas ; cùm palàm sit & dictis & factis me obedientiam præstitisse , neque unquam tentavisse defendere Librum *prohibitum* , sed Doctrinas *non-prohibitas*. Non tamen omninò inficias eam in Anglicanâ quadam Responsione ad calumnias oppositas citatam esse Sententiam cujusdam *Stubrochii*, in notis quas adversus *Wendrockium* edidit, in hæc verba : Si nihil prorsus in eo (libro prohibito) *sigillatim* configatur , sed *prohibeatur generatim* , nemo sapiens neget eodumtaxat nomine *prohibitum* fuisse , quòd contra regulas à Concilio Tridentino præscriptas, editus sit. Sic defendit Apologiam Casuistarum *Stubrochius* Jesuita, cujus auctoritatem tibi sacram fore non dubito, sive inter Patres sive inter Doctores , illius Societatis Scriptores colloces.

2. Iterum doces me , ab Illmo Pronuncio Bruxellano invitatum ad colloquium, respondisse *non tutum mihi fore illum congressum*. Ego verò benevolentiam Illmi Pronuncii magni æstimo ; & respondi, si cæteroqui congressus opportunus fuisset, me ipsius fide solâ tutum crediturum fuisse , neque desiderare aliam securitatem. Adjungis *nul- lam causam fuisse cur citarer ab Eximiis D. D. cùm non de Personâ sed de dogmatis esset questio*. Scilicet, si de dogmate sit questio,

stio , non putas requiri ut intelligatur quæ sit mens Authoris qui cum dogmate configitur ; quantumvis infra , me dices & naturâ & arte esse obscurum , & ex responso palam futurum sit te saltem sæpius de mente meâ hallucinatum esse. Quòd autem querebar me non auditum , inde excidit , quia Membro Academiæ hanc humanitatem debitam existimabam. Cætera usque ad propositionum examinationem , quoniam nihil continent dignum Scripto Theologico , & tantummodo sint despumationes Cerberæ , folis novercis colligendæ , tangere non auserim , nè tuâ pice contaminer.

DEFENSIO SECUNDA

Adversus

*Pseudo-Theologicas Vindicatoris
Responsiones.*

VENTILATIO PRIMA

Abigens

S C A R A B Æ O S

*Censura prima propositionis
Vindices.*

I. Astenus de virulentissimis amicissimi mei Jonæ Calumniis, quæ tanquam præcipua Censuræ Duacenæ Vindiciarum pars in aciei fronte infestis præliantur aculeis. Sequuntur Responsiones ipsius Theologicæ; quæ, *Scarabeorum* more, cum immuni quodam horribilique bombo in obvia quæque cæco impetu obvolant, & simulac obtuso ictu iis sese illiserint, in terram

ram protinùs concidunt impotentia animalcula, vix ultra sese attollere, fractis viribus, valitura. Consciùs verò sibi quam hebetes fuerint, quamque frigida cæteroquin & intermorta jacuissent turpissima & deformia falsitatis monstra, intermistis passim propudiosis calumniis falsam vitæ speciem iis indere conatur; ut videantur saltem habere, quo reverâ destituuntur, rationis motum; & magni aliquid dixisse ostentare possit, cum interea nihil prorsus ad rem protulisset.

2. Dixi in primo Dubio meo *cultum Dei in statu legis Mosaica fuisse Eminentissimum*, Grammaticus *Jonas*, non permittit ut *eminentissimus* accipiatur pro *admodum eminenti*, sed per fas & nefas, esse superlativum, non voce tantum sed & vi & significatu contendit; & me condemnat quasi dicam, eminentiorem esse quàm apud Christianos. Mirum verò ni optimus noster *Jonas* si quando Cardinalem aliquem *Eminentissimum* appellari audiat, irâ & zelo protinùs intumescat, ac si eminentiorem illum cunctis aliis, vel etiam ipso Papâ, compellans asseruerat. Scilicet isthuc est sapere! Ego verò deprecor te, *Jona*, Benignus esto, & patere quandoquidem in totâ sententiâ nihil est quod infinuet Comparisonem, accipi

pi *positive* dictionem superlativam, quod tu nōsti usitatus esse quā ut probari per plura exempla desideret. Impingit proximē in hoc quōd dixerim *nihil externi cultūs quo corroborantur fidelium Animi in actuali Paradisi statu apparere*. Prophetat Jonas hoc esse erroneum, vel certē falsissimum. Fortiter, mi Jona; Perge Theologum agere, & dictum probare; *Constantissima est* (inquit) *& Sanctorum Patrum & Theologorum omnium doctrina, quā docemur in omni statu offerendum fore Deo sacrificium externum & sensibile*. Hæres in communibus, Jona; &, neque excludis statum Beatitudinis, neque ullum disertum testimonium de statu Paradisi affers; Sed hoc tantum moneo, non litem moveo. Confirmas dictum tuum quia *offerre sacrificium preceptum legis Natura est*, & propterea etiam ad statum Innocentiæ pertinebat. Magna petis, mi Jona; cūque videam per 70 Annos Babylonicæ Captivitatis non licuisse Judæis sacrificium Deo offerre, & fortasse per ducentos annos servitutis Ægyptiacæ nunquam sacrificavisse, & Naturam & ipsius legem in singulis hominibus reperiri quos ad sacrificium offerendum obligare Hæreticum est, multum suspicor te Theologicam propositionem gratis accipere. Sed
ego

ego nullum lapidem moveo ; & sic, etsi falsissimum acceperis, condono tibi, modò tandem ad quæstionem accedas. Nobis enim non est quæstio quid in illo statu futurum fuisset, si per plura sæcula duravisset , (quò collimant hæc tua argumenta) sed quid actu fuerit parvo illo spatio quo duravit. Et propterea, quamvis & falsa & quæ facillimè convinci possint assumas, non tamen disputo.

3. Attamen frustra queror ; paratus est satisfacere *Jonas*; & subjicit, *probabilissimum esse de facto fuisse oblatum sacrificium in Paradiso*. Sed oblitus es, mi Jona, signare diem & horam illius probabilitatis , ut conjicere possemus an tum facis probabile quando Censuræ edebatur; non enim dubito quin noveris quòd probabilitas sit mobilior vento, vernâque incertior aurâ. Sed conjicis oblationem sacrificii ex pellibus Animalium quibus vestitus est Adamus. Cùm tamen certum sit Adamum non vestitum esse pellibus in Paradiso, neque apparet quando inceperit vestiri, an antequam Arbores latifoliæ sentirent hyemem , & sic foliis destitueretur , an citiùs. Quòd verò Animalia in Paradiso occidenda forent , & an alia munda , alia immunda censenda fuissent si status ille duravisset , non est

est mihi satis otii ut ad te digladi-
dier.

4. Attamen, si Jonas meus semel quæ-
stionem tetigit, ne credas, candide Lector,
illum hoc sæpius facturum. Cum enim scri-
psissem esse *manifesta gravis ignorantia &
facilitatis peccandi indicia*, ipse subjicit
satis multa quibus probet fuisse in Paradiso
Justitiam Originalem, & Ignorantiæ &
malitiæ in nobis causam esse Originale pec-
catum. Sed vide, Amice Jona, quòd hæc
omnia consistant; &, si quis Theologus a-
liud censeat, permitte mihi ut credam voci-
bus non ambiguis sed clavis Sacræ Scriptu-
ræ; quales sunt, *serpens decepit me; serpens
seduxit Evam; Adam non est seductus,
Mulier autem seducta in pravaricatione
fuit*. Et Theologi tui multi sunt in quæren-
do quomodo *Eva* non intellexerit Serpen-
tem non posse loqui, & quomodo potuerit
cogitare se futuram similem Deo, & Deum
mentitum esse. Deinde, statim post lapsum,
nihil impediante scientiâ de quâ gloriaris,
putabant se posse *abscondere à Deo*.

5. Video te dicturum hoc post lapsum
evenisse, sed quisquamne tuorum Theolo-
gorum dicit subitâ oblivione deletam esse
illam scientiam quam sortiti erant in crea-
tione? Quid ergo dicemus? Ignorantia
non

non est causata à peccato originali ? Ajo, Theologos non adeò eminentes quàm tu te probas, duas Ignorantias distinguere; aliam rerum quas oporteret scire, aliam rerum quæ citra detrimentum natæ sunt nesciri. Priorem à Peccato Originali ortum ducere asserunt Theologi; Posteriores in statu Innocentiæ fuisse concedendum est iis qui noverunt Adamum non fuisse Deum sed hominem de terrâ terrenum. Et sic vides quàm inutiliter aggefferis testimonia Sanctorum, & omninò non attigeris quæstionem, sed videaris intelligere Adamum nihil omninò ignoravisse, & nullam naturalem imbecillitatem habuisse. Quæ autem ex libro Ecclesiastici somnolentè colligis, de Genere Humano & ipsâ Naturâ Lapsâ scripta sunt, quorum creationem in Adamo & Evâ factam describit. Potuisses autem hoc colligere ex plerisque dictis specialiter secundo & tertio versu, ubi clarè dicitur Deum convertisse hominem in terram & numerum dierum & tempus illi dedisse.

6. Vide nunc, mi Jona, quantum tibi debeant Eximii Domini quòd sic eos defenderis. In primâ objectione Grammatica te decepit; In secundâ satis gravem errorem docuisti, si tu fores dignus contradictione & instructione solidâ, Tertia objectio de

de sacrificio, actu in Paradiso celebrato, levissima est & prorsus conjecturalis. Quarta adversus manifestas voces & Historiam ipsam Sacram, nisi quatenus exerrat ab ipsâ questione & de Justitiâ Originali loquitur, quam nemo tibi disputat. Unde non aliam laudem ab eximiis Dominis adepturus mihi videris, quàm quòd impudentissimè rabulatus sis in eorum dedecus si te agnoscerent.

VENTILATIO SECUNDA

Abigens

Censura propositionis secundæ Vindices.

DE Censurâ secundæ propositionis spero breviorẽ exitum. Cùm enim fideliter expresseris propositionem meam esse quod *Sacramenta non alligentur ad formam locutionis enunciativam, &c.* contradicentium propositio debet esse *Sacramenta alligantur ad formam locutionis, &c.* quam tamen tu non defendis, sed prodis causam

causam Eximiorum Dominorum patentissimè. De quæstione quàm tu subjicis non libet jam disputare, etsi satis dispiciam te neque illam posse defendere. Frustra objicis *Arcudium*, cùm Concilium Florentinum & utriusque formæ meminerit, & utramque esse sufficientem declaraverit.

VENTILATIO TERTIA

Abigens

Censuræ propositionis tertiæ Vindices.

1. **C**irca propositionis tertiæ Censuræ primò notandum est in quo sciri quæsierint Adversarii mei nodum ut Censuram peterent. Quæstio enim nulla de re est, sed de ratione cur hoc nomen *Sacramenta mortuorum* tribuatur Baptismo Pœnitentiæ. Ex hoc conijcere potest Lectorem quàm digna hæc Censura evasura sit. Quis noster Propheta ? *Albius* (inquit) docuit *Baptismum & Pœnitentiam non posse servare mortuos*. Quid inde ? *Hanc* (inquit) *ejus doctrinam damnârunt Eximii Domini*

si. Verum, hem Propheta! in Propositione non est posita hæc doctrina, & *Propositio* damnata est. Viden' te prodere Eximios Dominos? Etiam de verâ quæstione peractum est, & constat, teste *Jona*, iniquam esse condemnationem propositionis.

2. Sed quid si falsum sit Albium hoc docere? Docet quidem prærequiri fidem vivam ad Baptismum, & Contritionem ad Pœnitentiam, & has justificare peccatorem; sed has non adesse quando Sacramenta suscipiuntur, & non esse in quarum virtute Sacramentaificent, hoc non legis in Albo. Ait itaque Albius hæc Sacramenta justificare impios per Fidem & Contritionem, quorum Sacramenta sunt; non autem sine his. Superflua itaque sunt testimonia quæ testantur hæc Sacramenta justificare mortuos. Quæstio enim nulla est de illo; Sed quæstio est per quam sui partem quasi formalem hoc agant; an per Externum Signum, an per latentem Gratiâ, quæ semper vel est vel in praxi Ecclesiæ supponitur in his Sacramentis. Quare licet tibi respondere quæ adversus illam citas Concilia; hæc non nisi communiter loquuntur, ad illam quæstionem penitus non descendunt.

3. Sed putas me debuisse citare Autho-

res Modernos , qui testentur sententiam tuam de sufficientiâ Attritionis non esse antiquam vel communem. Non debui ; mihi *Jona*, adeò malè impendere horas meas. Vide tamen pro omnibus unum *Franciscum Suarez* de pœnitâ Qc 90^a. A^o 4°. disp. 15ta. Sec^{ne} 4^a. n. 17. cui, quoniam *D OCTOR ORBIS* publicâ vanitate declaratus est, te non posse non credere præsumo. Non dubito quin, si Eximios Dominos consulueris , ex ejusdem Societatis gremio tibi plures de hujus sententiæ Incertitudine testes sint excitaturi.

4. Addit bonus *Jonas* se probavisse Gratiâ per Baptismum infundi parvulis velle certè vellet persuadere nobis se hoc dixisse, nullum enim de hoc verbum legi in scripto ipsius , sed tantum in genere quòd *Baptismus suscitet mortuos* , & quòd *non referat utrum mors dicatur equivocè vel univocè*: Sed neque Ego ausum quiescentem excitare.

5. Satis itaque esto si perpendo quam egregiè hanc quæstionem tractaverit. Primò, ipsam quæstionem prorsus rejicit, & ait eximios Dominos condemnare doctrinam quæ non est in propositione. Deinde, imponit mihi doctrinam quam non defendo ; putà, me dicere *Sacramenta Baptismi* &

Pœnitentia non suscitare mortuos. Tertiò, adversus Doctrinam quam defendo, scilicet, esse ex vi Fidei & Contritionis quæ in Sacramento sunt, quòd ipsa gratiam conferant quando dignè suscipiuntur, nullum verbum affert alicujus efficacix, præterquam ex Catechismo Romano; qui, etsi ad instructionem utilis & propositus sit, nullam tamen Conciliis Patribusve conferendam Authoritatem censetur obtinere, & à Theologis liberè rejicitur.

VENTILATIO QUARTA

Abigens

*Censura Propositiones quarta
Vindices.*

i. **C**irca quartam propositionem mirè
tricator bonus *JO N A S*; &
quomodo actus Sacerdotis in Pœnitentiæ
Sacramento sit *Judicialis*, & de quo cogno-
scat sacerdos nihil prorsus explicat. Sed di-
stinguit actus Judiciales duos, Supremi
Principis, & Judicis delegati; & ait, simi-
liorem esse Sacerdotis actum actui Judicis

Supremi. Et quis te docuit hæc mysteria optime *Jona* ? nempe , *Judicium Judicis Delegati esse puram putam declarationem* & in eo non exerceri Jurisdictionem. Non carcere , non litibus eximitur reus per sententiam Delegati Judicis ? non pecuniâ , non suspendio damnantur rei per sententiam Delegatorum Judicum ? Mirè festivus es , mi *Jona* , qui hæc doceas. Sed & Sacerdos , num non Delegatus est , sed ipse Deus.

2. Tandem dicis,esse *mixtum Sacerdotis actum ex Declaratione remissionis & gratuita remissione*. Quod, si ita foret, Substantia actûs foret ipsa *Remissio*; & Declaratio remissionis, actus superfluus. Existimas, puto, quòd pœnitens surdus foret & non audiret Sacerdotem remittentem , nisi præterea *declararet* Sacerdos se remittere. Nimis ineptus es, mi *Jona* , ut abutaris Theologiâ per tam futilia subterfugia. Manet, manet in peccatore scrupulus (si pius est) an suâ indignitate non sit privatus convictu Sacramentali, & per hoc Peccatum ipsius *ipfi* manet, quantum eunque *coram Deo* liber sit. Accepit Sacerdos potestatem à Deo ut ex hoc conscientiae vinculo eum liberet : de hoc *cognoscere* potest Sacerdos , & proinde *judicare*: de spiritali maculâ nihil potest sufficienter

ficienter cognoscere, quoniam neque Pœnitens potest scire. Et hæc est egregia tua Defensio Censuræ propositionis quartæ.

VENTILATIO QUINTA

Abigens

*Censura Propositionum 5^a & 6^a
Vindices.*

1. **A**D censuram quintæ & sextæ propositionū pergis quo cæpisti pede, avertendo te à quæstione, & sententiam falsam mihi imponendo. Non est quæstio aliqua mihi ad Eximios Dominos, an sit Sacrilegium repetere Sacramenta quæ characterem imprimunt; sed est quæstio an sint addendæ illæ voces *si non es baptisatus*; seu, an sit Sacrilegium si voces illæ omittantur; non sit, si apponantur. Et mea sententia est quando reale est dubium an sit baptisatus, ipsum dubium excusare à Sacrilegio sive voces illæ addantur, sive non; quia dubium facit ut sine irreverentiâ repetatur Baptismus. Voces autem illas *si non es baptisatus* nihil agere, sed tantummodò addi ad tollendam speciem

Rebaptisationis. Tu quæstionem ipsam vitas & impingis mihi falsitatem quam tibi libuit impugnare. Et quidem quòd ego quoque asseram non posse repeti hæc tria Sacramenta, verbis immediatè præcedentibus voces citatas in propositione p.29. disertè affirmatum est; adèò ut nemo nisi stupidus vel malignus dubitare possit.

2. Neque dubitat ipse *Jonas* in aliis Sacrilégii occasionibus non addi similes voces; & reddit causam *quia plerumque non est rationabile fundamentum dubitandi*. Sciebat itaque *Jonas* Imprudentiam, non vocum omissionem, Sacrilégii causam utrobique esse, & fatetur; & damnat proinde suos Doctores. Et si falso me crimine persequi & congerere Sententias Patrum ad confirmandam veritatem de quâ nulla est nobis lis, speciosum ipsi visum fuerit. Tria itaque fecit *JONAS* in hoc capite. Avertit primò quæstionem; secundò imputat mihi falsam sententiam quam impugnet; & tertio fatetur rem ipsam in pari, & prodit causam Patronorum suorum.

VENTILATIO SEXTA

Abigens

*Censura Propositionum 7^a & 8^a
Vindices.*

I. **Q**uid de Censurâ septimæ & octavæ propositionum prophetat *Jonas*? Antiquum obtinet. Distinctæ sunt duæ sententiæ tum in ipso libro, tum in defensione meâ; una, quam summè amplectar; altera, quam summè improbem. *Jonas* me mihi contradixisse, & negare illam quam summè amplexus sum enixissimè contendit. Attamen in eadem Lectione & explicatione Utraque inveniuntur. Non interest, ait *Jonas*; contradixi mihi. At utroque loco utramque sententiam clarissimis verbis distinxi. Non interest, contradixi mihi. Quid agam, candide Lector? contra evidenciam ipsius facti, contra disertas voces meas vult *Jonas* me contradixisse mihi. Quid enim? alioqui nullos Patres haberet quos citaret adversus Sententiam meam. Hoc saltem ex hac concertatione constat, quod si ego non contra-

dixerim mihi, & non sustinuerim sententiam oppositam illi quam ubique clarissime expono, frustra fuerint Eximii Domini in his duabus propositionibus notandis & *Jonas* causæ eorum apertus proditor.

2. Dic itaque per bonum Genium tuum, *Jona*, an hæc duæ propositiones tantundem sonent. *Sacramentum confert tres gradus Gratiæ juxta dispositionem recipientis*, et, *Sacramentum dat quartum gradum Gratiæ ultra dispositionem suscipientis*, correspondentem ipsi *Actiõni externæ*. Priorem amplector, posteriori maledico & maledicta est.

3. Verum, asserit *Jonas* Christum Dominum Authorem illius Sententiæ quâ gradus aliquis gratiæ conferatur recipienti *Sacramenti* ad quam non est dispositus. Fides sit penes *Jonam*. Ego enim non interfui cum *Jonas* (raptus puto in tertium cælum) audivit hæc arcana verba. Nobis, quibus per Ecclesiam loquitur Christus, edicit, nos recepturos secundum ea quæ gesserimus in corpore, sive bona sive mala; Quod, opera nostra sequentur nos; Quod in supremo Judicio de actibus Charitatis examinabimur; Quod vivemus, si fecerimus præcepta nobis. Hæc fuit à Christi temporibus usque ad nostram ætatem Fides & exercitatio
Chri-

Christiana, & huic Fidei contradicit quis-
quis aliud principium acquirendi Gratiā
in adultis, quam per *motum internum* in-
troducitur. Quam doctrinā Concilium Tri-
dentinum Ecclesiam (saltem in Sacramento
Pœnitentiæ) nunquam tenuisse declarat:
Sed tu tenes, qui certum gradum gratiæ ad
quem nulla sit dispositio interna, per parum
motum corporeum infundi doces; & quicun-
que omnes homines & etiam arbores & saxa
in Sacerdotes consecrari & converteri petunt
ut major sit Missarum numerus ex quibus in
aliis gratia crescat ex peractione ipsius ope-
ris *externi*.

4. Rursus, objicit me culpāre quod mo-
tibus corporeis tribuat augmentum gratiæ;
sed falsò & fraudulenter !! Omittit enim
hærentes in eadem sententiā voces, *abstra-*
ctive ab actibus internis. Cui conforme est
quod addit, *inter palmaria dogmata mea*
referendum, *Omnia opera externa esse pe-*
nitus aduocata. Sed neque locum citat unde
hauserit hanc doctrinā, neque quid per
vocem *penitus* intelligat. Si enim intelligat
quod ex conjunctione ad actus internos
non placeant vel displiceant Deo opera ex-
terna, falsissimum imponit ex suo cerebro; sin
verò ex semetipsis putet ea placere vel displi-
cere Deo, desipit ultra Bruta. Nos peccatum

didicimus esse defectum à rectâ ratione; Nos eosdem actus externos quos in hominibus gravissima peccata appellamus, à Brutis citra offensam Dei perpetrari scimus. Tu (si aliter sentias, mi Jona) suadeo ut Porcis & Asinis Casus conscientie scribas. Omnia enim dubio procul intelligent eos, sicut tu, de actibus purè *externis* & independentibus ab interno aliquo Rationis motu. Te autem sic intelligere crediderim, ex eo quod addas de tuo, *modò quis servet Charitatem in corde, nihil referre quòd fornicetur corpore*. Puta peccaminosè. Nisi enim hoc possibile crederes, neque inferres ex priori dicto, neque possis tibi aliquod Lenonium & meretricum ex tali tuâ illatione tibi gratulari patrociniū inventum.

5. Confit ex dictis, post manifestè proditam causam Eximiorum Dominorum, quam non aliter defendis quàm per apertissimam falsitatem & oculis omnium conspicuam qui dignati fuerint legere vel librum meum, vel defensionem, vel ipsas propositiones condemnatas, in quibus clarissime cernitur me nullatenus loqui de propositione quam tu damnatâ profiteris, te ultro ire perfundatum Fidem & Vitam Christianam, imponendo indignissimam sententiam per summam blasphemiam Christo Domino, citra

citra aliquam vel simulatam probationem, in
vi Majestatis tui vaniloquii.

VENTILATIO SEPTIMA

Abigens

*Censura Propositionum 9^a & 10^a.
Vindices.*

I. **M**Itiorem te spero in hac lectione,
mi Jona. Quæstio ni fallor, est de
Interpretatione eorum S^a S^a dictorum qui-
bus dicitur *Deus solus cognoscere corda
Hominum & futura contingentia*, & spe-
cialiter de voce *solus*, quos excludat. Tu,
omnes qui Metaphysicè non sint *Deus*; hoc
est, creaturas omnes: Ego, omnes qui non
sint Ministri Dei. Tu Patribus pugnas pro
Interpretatione tuâ: Sed, si te interrogem,
credas ne Patrum aliquem exclusisse Bonos
vel malos qui sint Ministri Dei in actione
de quâ quæritur, ita ut Propheta, ut *Ba-
laam*, ut bonus vel malus Angelus, nescie-
rint quæ in nomine Dei & ut ipsius instru-
menta locuti sunt, credam te adjuratum fas-
sum esse, Prophetas bonos & malos, An-
gelos.

gelos albos & aëros , quando à Deo locuti sunt vel de secretis cordium vel de futuris contingentibus, illa novisse.

2. Hic si ego subjiciam, Homines quidem aliquando jussu Dei , aliquando instinctu proprio, loqui de abditis ; Angelos & Diabolos nunquam nisi ex speciali Dei voluntate sive mandativâ sive permissivâ de occultis loqui , (quantum ego in Authoribus certæ fidei legi,) non erit confectum Dei esse dicta quæcumque ab Angelis & Dæmonibus de his arcanis producantur ? Et , si usui Scripturarum standum sit , quod sequitur, dictionem *solum* additam Deo non magis excludere Angelos & Dæmones quam Prophetas. Vis tibi dem exempla ? Non æquè legis Deum *solum* facere mirabilia magna, aut negabis mihi illum per Angelos et operari, & Angelos ipsamet operari ? Audis Deum prædicere futura post multa sæcula ; dubitas an Angeli eadem Prophetis revelaverint. Vides itaque quæcumque Deus in hoc genere fecit , Angelos item fecisse , & tamen Deum *solum* dici ea facere & fecisse.

3. Sed hæc fortassis causaberis esse actiones exteriores , Scientiam esse interiorem actum Dei & vocem *solum* in internis hanc vim habere non posse. Si dixeris, absque fun-

fundamento dixeris ; attamen , exemplum
etiam hujus tibi dabo. Quando Christus
promunciatur *Deus solus*, neque tu dicturus
es excludi Patrem & Spiritum Sanctum.
Quid cum *Pater solus novisse diem Judi-*
cii dicitur : etsi alia solutio melior est huic
loco.

4. Haecenus de Criticâ vocis *solus*; nunc
de Patribus , & quidem qui dicunt ad Di-
vinitatem pertinere divinationem, pro quo
Bonaventuram, Tertullianum & Chrysosto-
mum citavisti , nihil contra nos agunt ;
tantundem enim dicimus & nos ; nempe,
quæcunque de Cordium cogitationibus vel
de futuris in longum contingentibus nar-
rantur, à Deo per Ministros geri, & opera-
tiones Dei, & Divinas esse. Superest Justi-
nus Martyr , qui si in illâ sententiâ fuerit
quòd Dæmon suâ sponte præter specialem
Dei voluntatem agere solitus fuerit, non pu-
to te ignorare hoc solum viro Platonico &
Platonis Philosophiam quæ de Dæmoni-
bus plura docet quæ non sunt ex Sacræ Scri-
pturæ mente adhibenti ad Christianam Fi-
dem tutandam, condonandum esse, aut non
esse locum rectiùs opinandi.

5. Addit *Jonas* non nisi ex Ignoratione
futurorum provenire potuisse , quòd toties
hallucinata sint oracula. Concordes sumus

Jonas,

Jona ; sed respice Scripturas & videbis causam hujus ignorantie fuisse , quia Oracula erant *saxea & mortua*, Aurum & Argentum, opera denique manuum hominum. Lege librum Sapientie , Psalmos, Ezechielum, totum vetus & novum Testamentum & vide an invenias aliud allatum causae cui inutilis foret Idolorum opera. Vides itaque nihil in Scripturis de scientia vel inscientia Demonum patere, nisi quod Serpens fuerit *callidior omnibus Animantibus* , quod cognoverint Christum & discipulos ipsius & quod tentaverint Dominum, quae eadem vox saepius de Deo dicitur.

6. Sed voces (inquis) Diaboli *clari ostendunt ipsum dubium fuisse*. Quanto quaeso, clarius quam illae , *ubi es ostendunt Deum dubitavisse ubi foret Adam* ? Sed omnes (inquis) Patres ita intelligunt. Scilicet vis nos credere omnes Patres in illum locum Sacrae Scripturae interpretandum incubuisse. Liquidandum est, tibi primò, *Jona* , quot Sanctorum Sententiae fidem Catholicis Theologi necessitent , & tot disertae sententiae producendae ut quicquam cogas alioquin incautos illaqueare, non veritatem solidare paras. Quae una Regula totos tuos conatus irritos & araneosos reddit.

7. Urges Regulam Augustini intelligendas

das esse voces S= S= in sensu obvio, & susci-
 pis hunc sensum non esse evidenter absur-
 dum. Peto quomodo probas vel unde hunc
 sensum non esse absurdum. Fortasse nihil
 putas absurdum evidenter, nisi quod tibi e-
 videns sit hujusmodi esse; & hanc cogita-
 tionem posse obrepere alicui æquè superbo
 atque ignorantī facile fateor. Sed Censori-
 ous congruere ut quæ damnant *non sciant*
 esse absurda, nondum mihi apparuit.

8. Deinde, ad impugnationem motivo-
 rum quæ attuli procedis; Et inprimis obji-
 cis ex Eccl. 1 5to. *Apposui tibi ignem & A-*
quam, ad quod volueris porrige manum
tuam; ex quo constare dicis, posse nostram
 voluntatem odio habere vel amare etsi nul-
 la fiat in cognitione potentiarum corporea-
 rum mutatio. Ostende mihi hoc clarè ex his
 vocibus, & victor es. Alioqui, cerne oculis
 quis quam vilis & puerilis sit nugatio quam
 tu Theologiam vocas. Unquàmne tu sensa-
 to cuiquam & non prorsus insano has vo-
 ces voluntati cuidam *nude* & non *homini*
toti esse oblatas probabis? Huic Regulæ
 Lesbix Philosophia & Demonstratio subji-
 cienda est? At tu negas talem aliquam Phi-
 losophiam esse; tanto videlicet turpior,
 quanto magis ignorata blasphemās in vo-
 culis quarum sonum, tanquam mutum Ani-
 mal,

mal, fentis ; Sententia proliſus ignarus es
in eâque putreſcis & corrumpereſ.

9. Ex dictis (inquis) vel tu ipſe Al-
ſatis intelligis quid de futuris contingentibus
conſendum ſit, &c. ſi enim contingentia
etiam cum præſentia ſunt & in ſe reali-
exiſtentia non cognoscant Angeli, quo mo-
do futura cognoscant ? & infra aſſerere vi-
deris de mente S^ti Thomæ Contingentia
eſſe talia reſpectu cauſarum proximarum,
non reſpectu univerſalium, quando ſermo
eſt de contingentibus futuris à cauſis natu-
ralibus ; contingentia verò futura à ſoli
voluntate, S^{cus} Doctor ſemper à totâ illa
cauſarum univerſalium ſerie quanta
quanta eſt eximit, & ſoli Deo ſubjicit. Ex
Diotis video te duplicem contingentiam
ſtatuerè, alteram, qua voluntas (ut ſuprà
explicabas) quia non videt rationem boni
infiniti ſeu neceſſitantis, in quamlibet par-
tem inclinât ſeſe, quam (ut credo) commu-
niter *Libertatem* appellas ; Alteram, quæ
eſt illorum effectuum à cauſis non liberis
pendentium. Ex quo mihi videris alteram
partem propoſitionis prioris agnoſcere eſſe
veram, de alterâ vero parte quâ aſſeris for-
tunâ ſeu caſu (hæc enim ſunt nomina con-
tingentia) voluntatem huc illuc agi, quia
ſæpius egi, & in libello quem *Quæſtionem*
Theo.

Theologicam inscripsi latè probavi esse gravissimum errorem, & adversari principiis per se notis, & scientiis Metaphysicæ, Physicæ, Morali, & tandem Prudentiæ, & esse Matricem Pelagianismo & Manichæismo & principio Mali execrabiliorum, ad illum mitto curiosum Lectorem. Ad *Jonam*, tanquam nihil intellecturum, super sedeo de hac lite quicquam scribere.

10. Objicit mihi ulterius Propheta ex hoc capite, me Sanctum Thomam patronum mihi ascivisse. Ad quod dicendum est, me summam quidem quæ in Theologorum esse sit Authoritatem in D. Thoma agnoscere, & aliquanto majorem. Non enim ipsum Scholasticum sed *Patris* quoque divinitatem obtinere eum arbitror in his quæ circa Philosophiam scribit; Præterea, speciale in me jus illi attribuo: Candidè enim agnosco me ab ipsius uberibus suxisse quicquid in me Theologiæ vel Philosophiæ speciem inesse. Attamen, eum Sententiæ alicujus meæ Patronum nullatenus agnosco; & hoc ab ipso me didicisse credo, qui etiam ab iis quos alioquin Magistros agnoscit veritatis amore discedit, nihil ergo Patrocini ab illo expecto. Utor authoritate ipsius tanquam ad hominem, quoties utiliter id fieri mihi persuadeo. Pro authore Sententiæ

tia volens libensque nihil assumo in q
 Infallibilitatem non agnoscam : In cæter
 me Jure naturæ liberum existimo. Ratione
 enim donavit mihi Deus quo gubernetur
 Hanc, quantum possum, excolo & observo
 Hæc per Certa proficit, per Incerta spargi
 tur & debilitatur. Propterea pauca Certa
 multis Incertis præpono.

II. Vides cur nolim tecum de mente
 Sti Thomæ, contendere, homine verboso
 inter vocum tenebras prostitutissimæ fid
 ut quemlibet sensum audacissimè & clam
 fissimè vendites. Pete tamen (si libuerit)
 Thomistis utrum hæc duæ sententiæ non sit
 constanter D. Thomæ ; *Actionem in singu*
laribus consistere, &, non singularia sed
universalia dumtaxat in intellectu esse : E
 quibus poteris intelligere mentem Sancti
 Doctoris num aliquis actus perfectus esse
 poterit qui non sit ex parte aliâ materiali
 aliâ spiritali compositus. Quid dicam, quia
 cum Homo sit unum per se ex Anima &
 Corpore , & in vero composito non possit
 partes magis actu esse, quàm unum esse plu
 res, & Actus hominis subjecto proportiona
 ti sint , fieri nullum actum posse in hac vita
 esse perfectè spiritalem. Quid dicam ? nunc
 tacendum mihi esse de his apud te & tuos
 similes, ne vapulem, ut est in fabulis de p
 rat

quo qui Simias congesta ligna suppositâ
candelâ succendere conantes, admone-
t.

12. Superest de Incertitudine in Spiri-
tus *Subsistentibus* in sese non disputare,
ad advertere, fuisse in Ecclesiâ aliquando
eum Sententiæ quæ Angelis & Dæmoni-
bus corpora tribueret aerea; operâque Theo-
logorum ex Aristotele demonstrantium
corpus non movere se & propterea necessa-
rios esse Spiritus subsistentes, sententiam il-
lam ad incertas esse coactam. Unde, quæcun-
que sequebantur priorem sententiam jam
mutata esse oportere; & hujusmodi esse,
quod Angeli & Dæmones mutantur à Cor-
poribus, & novam scientiam colligant ex
mutatione rerum extra se; &, quoniam mu-
tationes sine motu, motus sine divisibilitate
objecti (hoc est, Corporeitate) non sunt,
quod omninò post perfectam creationem
mutabiles sint spiritus subsistentes; &, quod
consequitur, si quando aliquid ignoraverint in
æternum ignoraturos. Unde fit Dubitationi
ipsorum naturâ non esse permissum adi-
m.

13. Respondere poteris, Theologorum
qui Spiritualitatem Angelis tribuerunt con-
sues non advertisse neque tenuisse hæc
consequentia. Rectè ais. Concedendum
enim

enim est naturæ humanæ imbecillitati sensum & non uno ictu in scientiâ Theologiæ perficiatur, & posteriores aliquid inveniunt quod priores latuit: Nec hoc (saltem in Moralibus) tuis principiis adversabitur. Potes enim in tuis Casuistis invenire quibus gradibus opinio de sufficientiâ Attritionis paulatim creverat, adeò ut tandem ad profundum descenderit & contemptum pietatis afferentem Contritionem in Sacramento esse nocivam, & obitare effectum Sacramenti, quod apud Valentiam quæritur licet To. 4to disp. 7ma Quæ 8va pag. 4ta in egregium hoc documentum tanti viri auctoritate firmatum reperies.

14. Summa itaque defensionis Eximiorum Dominorum in hac Censurâ sic est. Ea quæ à Philosophis dicuntur *Future contingentia* posse ab Angelis & Dæmonibus videri concedis, & ex eâ parte propositionem meam liberas. Libertatem esse *Contingentiam*, qui est turpissimus error, est sententiam Eximiorum Dominorum affirmas. Our liberi actus non possint videri nullam reddis rationem; sed citas ex Sacra Scripturâ Vocem *solum* in sensu qui manifestè menti & Sæ Sæ & SSorum oppositum est; scilicet, ut excludat Ministros Dei. Dominos Eximios Dominos non consequenter

gationem Corporeitatis negare etiam
æ illam evidenter consequuntur; & tan-
m, ut Spirituales actus incognitos esse
earis, destruis unitatem Corporis & Ani-
e in homine, quem Concilium Latera-
nense mandavit Magistris ut naturali ra-
one probare conarentur, & probandam
e docerent; etsi Articulus Fidei sit; contra
ges tuæ Theologiæ, quæ pro veritatibus
theologicis non admittis *rationem huma-*
m. Vide quam benè meritis sis.

VENTILATIO OCTAVA

Avertens

*Censura Propositionis undecimæ
Vindices.*

AD Censuram undecimæ propositio-
nis primò insinulas me *patroci-*
am Archi-magorum assumere. Quæso
tum perpende. Egone eos defendam, qui
(tu dicis) eos asseram circulatores, dece-
tores, nihil talis potestatis habentes qua-
m tu amplam illis concedis; an tu, qui eos
mi-

miranda verè perpetrare asseris; & per hoc
& cupidis sectandos, & timidis tremenda
facis. Hoc est (mi Jona) Dæmoni favere
ministris ipsius Patrocinari. Ostendam
Patronos eis quæras apud Casuistas tuos
quos defendit *Apologia*, asserentes eos quod
utuntur operâ Diaboli tutos esse in con-
scientiâ à restitutione pecuniæ acceptæ
suas operas, non autem illos qui Diaboli
operâ non utuntur.

2. Interrogas deinde quæ trium vocum
quibus utitur *Moses* significat *Physicos*; &
Ego contra, quæ trium vocum significat
per-Dæmonem-operantes: Primane, quæ,
teste significat communiter *Sapientes*? An
secunda, quæ, te teste, pro primâ significa-
tione habet *Præstigiatores*? Rabbi Abra-
ham interpretatur *levis manibus*, qui tenet
oculos. An tertia? Sed de illâ ait Rabbi
Kiinchi *Aben Ezra* videtur velle *Charisma*
esse *Physicum* qui præcipuas quarumlibet
rerum causas & intrinsecas, ortum & na-
turam cognoscit; & post pauca, ideò vocatus
esse à *Nebuchodonozore* quòd videlicet præ-
dicti nescirent quæ essent præcipue insomni-
um Cause & quomodo *Animus* ipse nocte
objectas rerum imagines & Spectra conciperet
& admitteret. Sed objicis *Hieronimus*
per has voces *Conjectores*, *Malefici*, *Hariolus*

Magus

Magi, exprimere. Sed quænam harum vo-
 m precor significat utentem opera Diabo-
 Credis fortassis vocem *Magi*: Sed Phy-
 um hoc nomen est, & significat *Sapien-*
Naturæ; nisi forte velis Magis qui
 ristum adoraverunt calumniam inferre.
 d testis est significati ille & etiam Se-
 uaginta interpretes omni exceptione ma-
 res; Fatear si asserunt hanc esse veram vo-
 c expressionem. Sed si ex solâ Interpreta-
 one, quantam inscitiam prodis qui nescis
 am differentes sint eorum interpretatio-
 s, & Hieronymum irridere illos qui hæ-
 nt in proprietate vocum & non magis
 tentiam Authoris conantur exprime-
 ?

3. Sed tandem Infallibilem illam Au-
 oritatem Thalmudicarum fabularum inge-
 t, quasi ossam quâ obstructo ore penitus
 tumescam; Et justum petit; quando enim
 bulæ obtruduntur æquum est ut Theologi
 ceant. Verùm hæ fabulæ in Apostolo ra-
 cem habent vel ex eo confirmationem; Te
 ilicet dignam: Nihil enim apud Aposto-
 m de cacomagiâ, sed tantum quod stultè
 stiterint Mofi. Vis itaque ut fabulis tuis
 si contradicant? Peto à te, quorum operâ
 os credis *Jannem & Jambrem*? Dæmo-
 um proculdubio. Mosen verò per quem pu-
 tes

tes operatum. Hæres? Audi Ps. 77um. *Misere in eos iram indignationis, indignationem & iram & tribulationem, immisiones per Angelos malos.* Quæ itaque Moyſes faciebat non erant majora quam quæ Diabolus poterat facere, ſed erant majora quam Magi poterant facere; Magi itaque meliores Theologi errorem tuum redarguunt, docent teſ quas Diabolus pœnas infligit à Dei digiſito procedere; & quod ſequitur, ſuas præſtigias à Diabolo non eſſe profectas.

4. Bellam itaque deſenſionem tuam vide. Una vocum trium expreſſè habet ſignificationem quam aſſignavi; alia propriam expreſſè contra te, tertia communem quidem aliquo modo, ſed in ipſâ communitate bonum ſonantem, hoc eſt oppoſitam tibi nulla Interpretationum quam citas fauet tibi; ſolâ fabulâ Thalmudicâ fundaris; & tandem, ipſe textus, non voce tantum ſed ipſo ſenſu contextu fabulam tuam redarguit.

VENTILATIO NONA

Amovens

*Leviculos Censuræ Propositionum duodecimæ & decimæ tertiæ
Vindices.*

IN confirmatione Censuræ in duodecimam & decimam tertiam propositionem exultas eâ voce *super omnes cælos*, sed non doces quot sint Cœli. Doceat te D. Paulus; qui se doctrinam ab ipsomet Christo accepisse dicit; & si quæras *ubi*, dicit tibi *in tertio Cælo*: in Sacris literis enim tres Cælos audimus; Cælum a viui, Cælum pluviarum & Cælum Cœlorum sive Astrorum. In hoc itaque Cælo tertio invenit Christum Paulus. Quòd verò non fuerit in Vacuo seu spatio imaginario ipse testatur, dum dicit se *audivisse* illic arcana verba & Evangelium suum didicisse. Unde sonos à Christi ore ad aures Pauli pervenisse colligimus, quod in Vacuo fieri non posse, neque divinâ quidem virtute, perspicuum facere possem,

sem, si liberet ad Tiresiam quendam seu cum conjectorem disputare.

2. Sed urges *ὑπεράνω*; quem vis sonat *super supra*; celos sed in tuâ imaginatione *supra celos* est Spatium Imaginariū, significabit itaque hæc vox Christum super Spatium Imaginariū collocatum ut plantæ pedis ipsius supremam superficiem spatii imaginarii calcet. Et ego infelix in censuram Eximiorum Dominorum incidi quod hoc non docui. Egregium Theologum! Fautor equidem hujusmodi Criticam leve esse, si ad pueros decantetur; quando de Cæsura agitur, prorsus stolidum. Attamen, de Bulla saponacea exultes, quomodo te fallat docebo. "Ανω non tam *supra* quam *sursum* sonat; *ὑπεράνω* itaque, si notationem vocis attendis, sic *supra*, ut etiam *sursum* sit, designabit. *Sursum* verò & *deorsum* motus dicuntur ferri quia per lineas à capite versus pedes, vel è contra à pedibus versus caput ductas fiunt. Tandiu itaque Christus motum *ὑπεράνω* sive feretur sive terminabit, quamdiu in illis corporibus erit quæ versus pedes & caput nostrum cinguntur; hoc est, quamdiu in illo firu erit quæ occupant effluvia è terrâ educta vel retinentia: Si hunc situm exeat, neque sursum neque deorsum movebitur, vel sedebit.

Sicut

ut Sol, & similia cælestia corpora, ad
modò caput est pedum iter, modò Pe-
s capiti viam monstrant, neque sursum
at nobis neque deorsum. Ut itaque vox
negiva vim aliquam criticam habeat, Chri-
s debet intelligi intra profluvia terræ
consistere. Vide quàm solidè sis argutatus.
tra hæc quid agis? partes unius argumen-
ex pluribus membris conflati in plura
thymemata deducis, ratus singulas ratio-
es esse idem concludentes, adeò insipidè
icis es. Sed tædet jam diu tales nugas
persequi.

VENTILATIO DECIMA

Amoliens

Censura Propositionis decimæ quartæ Vindices.

IN censurâ decimæ quartæ propositio-
nis ipsa res te coegit ut aliquid Theo-
gi simile ageres, ac propterea non omni-
inglorius erit respondendi labor. In-
mis doces de Fide esse Corpora damna-
rum aliquâ sensitivâ pœnâ torqueri. Cre-

do de fide tuâ, quæ levem corde arguat ;
 de Catholicâ fide nihil minus. Esse dolor
 in corpore aliter quàm per & propter Ani-
 mam , nemo Prudens , nemo Philosophus
 arbitratur. Corpus non nisi atrium est
 quod ad animum dolor transeat. Contra
 Medicos & Chirurgos utrùm , si obstip-
 sint intra quodlibet membrum & cerebrum
 aditus , in tali membro futurus sit aliquis
 dolor. Nobilis medicus nostras hoc ipsum
 Corde, experientiâ & contactu cordis in ho-
 mine vivente, didicit & docuit. Vide tu
 versum corpus extra cerebrum , & fortassis
 parvâ ipsius partem, à tormentis & tuâ
 absolutum. Nunc ostende in quo Concilio
 quibus Patrum vel Sacræ Scripturæ textibus
 tormenta cerebro propria post resurrectio-
 nem futura didiceris. Ipsa te Fides ad con-
 trarium, si quid cerebri haberes, deducere
 si cogitaris per Animæ subsistentiam ,
 non sicut in hac vitâ Animam subjici Cor-
 pori , sed Corpus Animæ ex Naturâ
 non posses ignorare etiam pœnas in Anima
 principium habere & redundare in Cor-
 pus, non à Corpore in Animam. Saltem
 obtusus es ut non cogites Animam separa-
 tam suas Pœnas habere quas ad Corpus fa-
 rat , non eam inibi defecturas, sed corpori
 communicandas , & corpus sibi accommo-
 datura

turas, quod est *corpus torqueri*, quia
in corpori torqueri competit in eo sta-

2. Interroga tantillum Theologos tuos
omodo ab igne torqueantur Animæ. Est
respondeat quòd detineantur ab igne
ut incarceratæ, & hinc dolorem concii-
ant: Alii quòd elevatur ignis ad facien-
s in Animabus apprehensiones mali &
dolos. Non examino quàm Theologicè
dicantur, tantùm noto hos omnes in
consentire quòd dolores damnatorum
am secundum tuos Theologos in Animâ
incipiantur, in Animâ thronum habeant.
quare superflua erunt pænæ Corpori nisi
am ei Animam quoque tribuas quâ do-
t corpus, præter hanc jam doloribus op-
pressam.

3. Sed revertamur ad *Jonam*. Scriptu-
inquit Jonas, *semper Ignem vocat id*
torquentur damnati. Ubi tibi Memo-
Jona? ubi aliqua lectorum reverentia?
semper ignem? Nunquam itaque *tenebras*
teriores, nunquam *Fletum & stridorem*
ptium, nunquam *Vermem*, nunquam ru-
tes inferni, nunquam *fumum & sul-*
urem, nunquam *carcerem & tortores*?
diligentem Theologum & cui de Scri-
tis credere queas! At saltem, mi *Jona*,

dicne semel saltem *Ignem* ? sic dicitur *Ignem*, ut non sit aliquod adjunctum per quod ex literæ sensu & æstimatione grammaticâ non possit deduci non esse de Corporeo Igne sermonem.

4. Et in primis, tollo tibi omnia illa sermonia quæ patentissimè sunt allegorica qualia sunt cum de Arboribus, ramis, palmitibus, zizaniis, paleis & hujusmodi est sermo; in quibus sicut communis hominum error cogit ut *Ignis* voce utendum videamus, sic principium allegoricum arguit eundem quoque allegoricè esse prolatum.

5. Proximè, demo tibi illa loca in quibus alienum aliquid additur; ut, *fumus, tenebre, sulphur, stagnum, rudentes, Filii, stridor dentium*, & similia; quæ nemini prudens, nemo aliquo sale perlutus suspicatur in æternum mansura, magis quàm illa quos usque ad franos sanguinem calcantur est quævis similibus figuris expressa. Hoc tamen, quando comitantur *Ignem*, arguitur similem in illâ voce metaphoram.

6. Tertiò, aufero loca in quibus additur aliquid quod ostendit non esse de Igne sed tali igne sermonem: Ut, quando dicitur *preparatus Diabolo & Angelis* ejus quod de *spiritali* igne esse sermonem, nisi aliunde constet, certissimè persuadet. Cor

ora enim creata ad Dæmonum furores & purè spirituales creaturas seu compescendas seu exagitandas, magnâ probatione indiget & persuadeatur homini ordinem & dispositionem Creationis consideranti. Simile est cum dicitur *Ignis inextinguibilis*. Cum enim ignem cui assueti sumus videamus solo effectu escæ absque aliâ contrarietate aspestabili interire, non possumus audire *Ignem inextinguibilem* quin de alio genere Ignis sermonem esse conjiciamus; qui an corporalis sit nec ne ex vocibus nihil liquet, sed aliunde examinandum sit. Quid ipsum *Inferni* nomen de corporibus non temerè usurpatum insinuet, si de naturâ illius Ignis explicatur, in propatulo est. His deductis sacram admodum testimoniorum segetem iam auguror futuram.

7. Ad Patres descendis, ex quibus duos citas Augustinum & Gregorium. Augustini voces dubitativas affers hoc est disputantis non concludentis. Gregorium fateor in illâ sententiâ fuisse; sed an is qui Dialogos scripsit fuerit pusillus an ille Magnus non usquequaque mihi liquet. Præsertim cum Gregorius Magnus *Ignem Inferni* disertè docet esse spiritalem, & libellus ille tot fabulis potius quàm Historiis ab omni Theologia alienis sufferriatur, neq; defint gravissimi Au-

thores qui ad alium Gregorium Dialogos illos referunt. Huic itaque Authori nimium credulo parcendum, non fidendum videtur.

8. Alios citas quasi in glomere, neque dubito quin plures citari possent iisdem vocibus, quas in sacro textu inveniunt, utentes. Sed habeo quod breviter admoneam de Testimoniis Sanctorum, quod forte nondum somniasti, saltem vigil non exercuisti. Audi itaque, & disce.

9. Tribus modis Sancti efferunt quæ in Scriptis eorum reperimus. Primus est, quando simpliciter utuntur verbis Sacræ Scripturæ, quasi repetendo doctrinam Christianam ipsissimis Sacri Authoris vocabulis, & tunc non ex Sanctis quærendum est, quis sit sensus sacri Textûs, sed ex libro originario quærendum est quis sit sensus sancti Patris qui simpliciter repetit quæ invenit sine ulteriori commentatione.

10. Secundus modus est, quando sensum Sacræ Scripturæ disputat; & ad hunc modum etiam reducendum est, si quando ad probationem suæ sententiæ sacrum textum allegat; In his enim palam est eum exprimere quem credat esse sensum talis textûs; & hæc testimonia habent vim antiqui Doctoris, quia & Ecclesiæ Doctores fuerunt Patres,

Patres , & vixerunt dum homines Ratione res definiebant, ante confusionem hanc sententiarum quæ post Scholæ multiplicationem quasi spinæ suffocant veritatem. Major est itaque Authoritas talis sententiæ quàm Scholastici Authoris.

11. Tertius modus est , quando Sancti sic scribunt (ut pateat ex vocibus eorum) quòd non tam suam sententiam quàm suæ ætatis & Ecclesiæ sententiam scriptis mandent. Et hæ Sententiæ sunt propriè Senti-
tiæ Patrum, ut *Patrum*. Patres enim sunt quia Filios gignunt ; Filii autem, id est posterius sæculum, nascitur in hæreditatem *Ecclesiæ* & Ecclesiasticæ doctrinæ, non singulorum Doctorum. Hæc attende, mi *Jona*, & examina , & non tam facile superbies de multitudine Sanctorum, & solidè procedes, & distingues quid negari tibi possit in citationibus Sanctorum, quid non oporteat : Et non adeo inaniter crepabis, tanquam æs sonans & cymbalum tinniens , eo quòd videris tibi loqui linguis multorum.

12. Deinde citas mihi aliquot Theologos; ex Antiquioribus septem, ex recentioribus circiter decem. Et putas te rem confecisse. Ast ego interrogo à te , *unus* quispiam horum facit ne conclusionem *certam*? Respondebis, nequaquam. Peto quare? re-

spondebis quia non demonstravit; Alioquin enim *unus* sufficeret; non quia ipse, sed quia Ratio quā affert sufficeret. De *Ratione* alios; nunc certum esto dictum & *authoritatem* unius nullum esse. Adde viginti; num viginti Nihila conficient Ens & Aliquid? Simile propone; unus cæcus non potest judicare de coloribus; nonne sequitur neque Collegium Parisiense, ubi aluntur triginta cæcorum decades, non posse judicare de coloribus? unius Incertitudinem ipse repudias, & vis mihi persuadere Incertitudinem viginti esse Certitudinem. Quorsum mihi Multitudinem *illorum* objicis, quorum singulos ipse confiteris nescire an vera sit sententia quam defendunt nec ne? & vis mihi persuadere *Temeritatem* esse resistere eidem qualitati in conjunctis cui tu resistis in singulis? Fateor equidem hoc esse non-sequi-rationem in purè pute Theologicis, quod Tu tibi proponis pro magnæ veræ Theologiæ principio.

13. Sed Theologi isti dicunt sententiam quam sequor esse *periculosam, temerariam*, & quidam etiam *inter Hereses reponit*. Verum peto à te, Magni isti Theologi sunt ne de *Censurâ* latâ certiores quàm de ipsâ *Sententiâ*? Non asseres. Ergo tam nulla est *Authoritas* ipsorum *Censuræ* figendæ, quàm

quàm nulla erat Veritati confirmandæ ; & noto, ex antiquis te nullam censuram expressisse, ex modernis frequentem; unde vel Recentiores magis docti, vel magis temerarii fuerunt quàm Antiquiores ; neque enim crediderim ipsis alias Scripturas, alios Patres, aliam Ecclesiam Magistram fuisse.

14. Sed *temerariam* affirmas *propositionem illam quæ unanimi consensui Theologorum opponitur*. Possem reponere viginti Theologos non esse centesimam partem Theologorum, & temerarium esse Theologum qui audeat dicere seriò & graviter quid omnes Theologi sentiant. Sed nolo à te tanto cum rigore rationem exigere; Tantummodo peto, quis sit sensus hujus Censuræ: *Propositio est temeraria*? Non quòd tu sis primus in quo legerim hunc loquendi modum, sed quòd eos judicem non intelligere quid ipsi dicant, neque sua dicta examinavisse vel explicare posse qui hoc dicto utuntur. Explico me. *Temerarius* est, qui, non consideratâ gravitate periculi, in illud se conjicit. Homo itaque potest esse *temerarius* qui aliquam propositionem *veram* effert, si periculum inde incurrat, si rationes suas non rectè subdlexerit, si non benè perpenderit quid dicto suo opponi possit;

possit; sed, quòd aliqua Propositio cujus opposita non sit Certa, possit ex sese esse Temeraria, non capio. Si non constet esse falsam, potest aliquid à posterioribus detegi unde appareat esse veram, & oppositam esse condemnandam. Unde clarum est hanc Censurâ utentes *Temerarios* esse; si enim opposita propositio sit certa, illa quæ censuratur vel *Erronea* est vel *Hæretica*; si non est Certa, qui alium vult cogere ad illam tuendam, cogit illum ad Mendacium, & Veritatis hostis est, & sese opprobrio exponit, si contrarium (quod est possibile) appareat esse verum.

15. Quid itaque? licet sese opponere consensui Theologorum? Loquar clarè: *Theologi* nomen eadem æquivocatione laborat quo nomen *hominis*: Sicut enim homo alius est *verus*, alius *mortuus*, alius *pictus*; sic & in Theologis accidit. Sic ergo accipe. Alii sunt Theologi qui Scientiam & Veritatem sectantur; alii, qui garrulitatem & ostentationem; &, ut accidit Hominem pictum nonnunquam charius vñire & magis æstimari vero, sic sæpe apud Ignorantes hi picti Theologi plus gratiæ obtinent quàm solidi & veri. Utrique Theologi præ se ferunt Authoritatem & Rationem; sed veri Theologi Authoritatem ponderant, picti
nu-

numerant. Qui *Veritatem* sequitur non acquiescit Authoritati nisi quam examinatam videt Certitudinem in sese continere; cæteras in thesauro reponit velut utiles, & vel ad hominem vel ad tentamen promit: Qui *Vanitatem* venatur, modò voces aliquid simile sonantes proferat, de valore securus est.

16. Tanta etiam in Rationis usu est eorundem diversitas. Qui *Vanitatem* sectatur, quolibet rationes quas Mulierculis & popello jactare potest charissimas habet, & plerumque eas præligit quæ magis vanæ sunt, quia levibus Cerebris sine labore & blandè insinuantur; vim & efficaciam suæ Theologiæ collocat in gratiâ piarum mulierum & principum virosum, quorum potentiâ Opiniones suas multis imprimat: de Veritate non est sollicitus, quam in rebus Theologicis reipsâ nullam existimat; sed sonos, quibus ipsemet utitur, à pluribus usurpari cupit, quamcunque sententiæ vulpem illi tegant. Contrà, *verus* Theologus quærit ad evidentia sententias suas resolvere; & vel usque ad prima principia, & naturalia per se nota, vel ad Articulos Fidei intellectos & non solo tinnitu perceptos. Et, quia hæc intelligere paucorum est, ipse non nisi optimorum suffragia ambit; quorum, tempore
auxi-

auxiliante, Authoritas instillet multitudini necessariam veritatem.

17. Meum tandem de his sensum quæris? De Theologis explicatio nostra fert impossibile esse ut *veri* omnes conveniant nisi demonstrata sit Conclusio. Et, quia reipsa impossibile est scire quid *omnes* senserint, si tanta multitudo proferatur Certam esse aliquam propositionem affirmans, quantam Demonstratorum multitudinem falli non posse constet (videmus enim in Geometriâ singulos etsi magnos decipi, sed non constanter recipi pro demonstrato quod non est demonstratum) dico, tali multitudini non esse repugnandum; Minori posse, & etiam majori nisi sententiam suam constanter velut Certam, & contrariam reprobatam censentes, propugnent. Pictorum Theologorum Authoritas, est *Par levibus ventis volucrique simillima somno*. Nè præcipitato sententiam, optime *Jona*; non enim conor dicere me labores illorum contemnere vel inutiles putare. Nequaquam, sed in suo ordine eos æstimare & pretio compensare. Duo enim in sese habent, Historiam Theologiæ seu narrare quid meliores senserint, quod accuratiores eorum non malè expediunt; &, subijcere Consideranda veritatem quærenti, nè incautè se præcipitet sed videat quæ objici soleant.

18. His

18. His ad doctrinam tuam explicatis, ad tua redeo. Ais *doctrinam meam nullâ penitus auctoritate niti*. Si Tractatum molirer non responsiunculam, ausus essem tibi Decuriam Illustrium Patrum substituendam tuorum Modernorum incuriæ polliceri. Nunc, quod brevitatis cogit, unum tibi è *Hieronymo* testimonium offero, ex decimo octavo libro in *Isaiam*. *Vermis, inquit, qui non morietur & Ignis qui non extinguetur à plerisque Conscientia accipitur peccatorum*. Audi, bone *Jona*, & præsta te verè *Videntem*. Num in quæstione quâ quæritur de sensu Ecclesiæ in doctrinâ receptâ per traditionem, non præferendus sit sensus *plerorumque* ante & cum *Hieronymo* viventium, tuo gregi Modernorum sese incautè subsequendum?

19. Subjicis nullos esse meos Authores. Nam *Ambrosium* eripuit *Sylvius*. Novi *Sylvium* fuisse virum doctum & gravem, & potuit vidisse quod *Lovanienses* & plures alii Censores ante illum non viderunt; sed librum ipsius non legi: Attamen, quantum ex tuâ recitatione intelligo, sic opus illud non esse *Ambrosii* declaravit, ut non fuisse Antiquum authorem, & probatum, & tuæ ferulæ non subjectum, nequaquam addiderit; tu enim has circumstantias non omis-

sisses;

fiffes ; ficut neque ego omittere poffum tot Cenfiores prævios admittentes hanc doctrinam effe *Ambrofii* , & eam non notantes, eo ipfo culpam in doctrinâ nullam exiftimaviffe. *Damascenum contra te explicant* (ais) *D. T. Bonaventura*, &c. Laudo pietatem non libenter acceptantem tantum virum fibi contrarium ; Sed , *Durandus* (rudior fortaffis , fed apertior) agnofcit eam fibi adverfam , & ipfæ voces evidentes funt. Vafre & diffimulanter *Bonaventuram* conaris intercipere, afferendo eum mihi adverfari, nempe in ipfâ fententiâ pro quâ non citabatur ; fed utrum *Corporeitatem ignis* certam exiftimet vide *Quæft. 1^{am} 44. diff.* ubi docet quod neque Scriptura hoc determinet , neque Auguftinus explicet. Nihilominus hanc Defenfionem tuam tibi gratulor , & gratiam teftor quòd per modum Theologi locutus fis, cum multis erraveris, & occafionem explicandi Locos Theologicos mihi porrexeris.

VENTILATIO UNDECIMA

Diffians.

*Censura Propositionum 15æ & 16æ
vindices.*

I. **V**Tinam & circa censuram Quintæ & Sextæ supra decimam possem tantundem facere ; Sed totus in vocibus & ignorantia hæres. Adeone arduum est intelligere peccata non esse plenè remissa quamdiu à debito bono impediunt ? Dubitas Sanctos Patres visionem beatificam non fuisse promeritos in vitâ ipsorum ? Tandem, Visionem Beatificam non fuisse donatam Patribus post passionem Christi ? ut non potueris advertere illam vocem *quatenus prius erant remissa* ? Aut adhuc non vides quomodo nubes telorum tuorum in adversam partem directâ sit à castris quæ petebat, velut Cæci oratio apud Juvenalem laudantis piscem ? Nonne ex his paucis vocibus patet quomodo Passio Christi sit propitiatio pro delictis præcedentibus ? Ubi verò erant oculi tui quando interpretabaris verba Scripturæ

pturæ *Instaurationem omnium*, esse, peccatorum? quasi Christus *instaurasset* peccata. Cætera Sacræ Scripturæ testimonia adeo rem nihil attingunt; ut neque commemorationem mereantur.

2. Eâdem operâ patet quomodo Christi Passio pro omnibus oblata sit. Quid ultra molestus sim Lectori, de iis quæ ex Concilio Tridentino citavisti de omnium redemptione & sublatione peccati originalis per passionem Christi? Et minùs tibi serviunt quæ ex Patribus expressisti, quæ pro secundâ propositione militant. Nemo enim nescit quæ creduntur per fidem operari, scilicet objectivè. Sicut & Agnum occisum ab origine Mundi quem non aliter quàm objectivè & finaliter operatum esse tute ipse dixeris, Quare hæc argumenta mihi non tibi serviunt: Tuum enim erat ostendere quòd Christus aliter quàm objectivè, nempe meritoriè ageret; & tu totus urges quòd objectivè egerit: tam sciolus es patronus.

3. Pari sapientiâ respondes ad argumentum propositum. Concedis efficientem debere præexistere vel simul esse cum effectu, & tum subijcis Existentiâ quæ ei debetur esse *existentiam in mente divinâ*. Quàm malè impensæ sunt in te operæ biennales ejus

ejus qui tibi Philosophiam prælegit ? cum neque didiceris existentiam *in mente* non esse existentiam nisi *rationis*, non verè existentiam; neque illum modum operandi esse modum causæ Finalis? Alium errorem Theologicum insinuas, quasi Deus acceptat res pro eo quòd non sunt. Sed multa sunt in te dissimulanda.

4. Quoad rem ipsam (si tantum intellectu vales) cogita *Meritum* esse Acquisitionem mercedis vel Juris in eà, & vide quod jam acquisitum est non posse acquiri denuò; Esse *viam* quâ itur ad Præmium, & non iri illò ubi sumus; Esse motum in potentiâ existentis quo forma educitur, sicut per calefactionem perfectus calor, qui si infit impossibilis est calefactio minor; Verbo, dicere aliquem mereri quod jam ipsius est, esse dicere illum *actum agere*. Sed, quoniam Intelligentiam nullam vis in Theologiâ sed meram Authoritatem, lege Dum Thomam 3^{tiæ} partis Q^{ue} 62^a Art. 6° ex quo transtuli hunc discursum. Ille enim de uno effecto loquitur, nempe Sacramentorum veteris & novæ legis efficaciam, & videbis hanc doctrinam tam luculenter illuc expressam, ut dubitare non possis quin tota S^{ti} Doctoris Schola tecum consentiat. Unde agnoscas quam debiliter & turpiter tuos D.D. vindicaveris.

V E N-

VENTILATIO DUODECIMA

Abigens

*Censura Propositionis 17æ
Vindices.*

1. **C**irca censuram propositionis 17^{mæ} in arcto laboro ; neque enim ulla spes est ut de profundo tenebrarum ullâ vi te extraham. Ingerenda siquidem est in ipsis principiis Distinctio quædam adeò molesta ut nullo modo eam te deglutire posse confidam. Tui tamen amore quasi bolum saccharo obvolutum offeram , si quo modo orexin tuam provocare valeam. Sic itaque res se habet.

2. Ille malè feriatuſ Logicuſ quem *Aristotelem* vocant , libro quinto Metaphysicorum capite 12° pessimam quandam doctrinam tradidit ; ait enim pluribus modis accipi vocem hanc *potentia* , sed præcipuè duobus ; primò ut dicatur *potentia* principium motûs , & illud *in potentiâ* esse ad quod est principium aliquod motus. Rursus ait, illud *in potentiâ* seu Possibile esse ,
jus

ius contrarium non est ex necessitate verum; & illud Impossible, cujus contrarium est ex necessitate verum. Ex quâ doctrinâ, nisi benè caveamus sequetur duas propositiones contradictorias esse apertè veras. Ut si cures in hospitio stabularium tantum fœni tribuere Jumento tuo, quanti benè nôsti ipsum capax esse vorandi ante matutinum iter; & dicas, equus meus hoc totum devoraverit; è contrâ verò Stabularius, qui certus est se mediam partem subducturum, responderit, impossibile esse ut totum comedat. Ecce veræ sunt duæ hæ propositiones, *tuus Equus potest tantum comedere; &, impossibile est ut tuus equus tantum comedat*; potest itaque & non potest tantum fœni ab Equo tuo comedi. Quid hic agendum est, mi Jona, numquid fatendum tuum Equum *posse* quod est *impossibile*? vel, non esse tantam *potentiam* in Equo tuo ut tantum fœni devoret. In arcto positi sumus.

3. An forte dicemus quod idem Logicus docet in libro 2do de *Generatione & Corruptione*, aliqua futura esse quæ numquam erunt; sicut ergo quod futurum est non erit, sic etiam quod *possibile* est esse *impossibile*. Verùm, versipellis ille dicet futura contingentia non habere determinatam veritatem. Numquid idem verum erit de possibilitate

tate quæ præsens est. Ego, mi Jona, non inveni aliam viam evadendi quàm ut dicamus, te loqui de *edicta* Animalis tui quam benè nôsti, comparatam ad fœnum, habere majoris proportionem ad illud, ut loquuntur Geometræ; stabularium autem plures causas comparare ad effectum, quas inter potentissimæ sint furaces ipsius manus; & sic secundum eas pronunciare ut duæ propositiones, etsi voce tenus videantur de eodem esse dictæ, reipsâ sint de subjectis diversissimis; & tua significet ventriculum Jumentii tui idoneum esse ad fœnum consumendum; & Agafonis propositio sit manus suas esse idoneas ad impediendum Equum tuum à desiderato pastu. Ah, mi Jona, si res ita se habeat, caveamus nobis à vocum sonitu sine interpretatione: Necessariò enim ille modus, sive in Philosophiâ sive in Theologiâ, est infælix & tenebricosus, & litibus ferendis aptissimus, sed solvendis ineptissimus, solis litigatoribus & veritatem odio habentibus dignus & proprius.

4. Videamus quid hinc elicere possimus ad quæstionem nostram dirimendam. Dixeram, si velle creare Muscam A sit actus summæ sapientiæ, velle creare loco Muscæ A muscam B nō foret summæ sapientiæ, & per consequens non posse ex summâ sapientiâ pro-

procedere. Tu irrides. Audi ergo, Eadem causæ proximæ quæ producunt Muscam A sunt ne aptæ producere muscam B? Non vides, si altera major, altera minor, si nigrior vel coloratior, denique si quâcunque differentiâ physicâ distinguantur, necessum erit causas proximās esse differentes, & rursus causas proximarum causarum differentium ipsas quoque differre, & per consequens usque ad primam formationem orbis terrarum plerasque causas esse diversas, & Muscam A non potuisse aliam esse nisi orbis terrarum alius fuisset; & quæstionem non esse de Muscâ, sed de Universo; & vel hoc Universum non ex summâ sapientiâ quoad ingentem sui partem prodiisse, vel non potuisse Muscam B supplere vicem muscæ A.

5. Quanto incautiùs locutus es cum putavisti Abrahamum loco Adæ creari potuisse? Non intelligis totum statum Naturæ vegetativæ per Diluvium mutatum esse, & nongentos fuisse Adami aut circiter Annos ex ipso Naturæ habitu, Abrahæ quintam circiter partem illis ætatis fuisse congruam. Vide quid sit rationem in Theologicis contemnere.

6. Quam rursus omni prudentiâ vacuum est quod subjicis, *Deum non indigere bonis*

nostris ? Quasi quisquam intelligeret inde
 Deum futurum deteriorem, quia non habere-
 ret *creaturam*, & non quia non haberet
actum summæ sapientiæ. Nimis puer es, ut
 te Theologiæ misceas, mi bone *Jona*; Tu
 qui tantillum rationis non habes dignus-
 ne es cui objiciatur in *Æternis* eadem esse,
Possesse & Esse; quæ à se sunt non posse aliter
 esse quam sint, & hujusmodi, etiam Ethni-
 corum sapientibus nota: Dedocet non do-
 cet sapientiam verbosa tua Theologia, pu-
 rus fucus, pura simulatio. Non ad te hæc lo-
 quor, sed ad eos qui armârunt te his nugis
 vice telorum, his arundinibus & cannis, quæ
 confractæ vulnerent tibi manus. Memento
 hîc Distinctionis propositæ tibi, & quomo-
 do simul constent & Deum Muscam B crea-
 re potuisse, & impossibile fuisse ut Deus
 crearet Muscam B: Si enim unicum illud
 Attributum, quod *Potentiam* in Deo voca-
 mus, consideres, abstrahendo à cæteris, evi-
 dentissimum est Deum potuisse creare
 muscam B; sin autem assumas ad Poten-
 tiam, quòd resolvisset ex Bonitate suâ opti-
 mum mundum creare, jam æquè evidenter
 constabit Impossibile semper fuisse ut crea-
 retur Musca B; non quòd mutatum sit ali-
 quid *in Deo*, sed quia *tu* imprudens muta-
 visti subjectum sermonis tui; primò locutus

de Deo abstractivè & purè quatenus *potens* erat, & ad Muscam B solitariè ~~comparatus~~ *comparatus*; postmodum de ipso ut *sapiente*, & comparato ad Muscam cum cæteris rebus.

7. Idem te error usque ad *damnatos* comitatur, quibus melius esse potuisse dicis tam clarum esse *quàm eos dum adhuc viverent potuisse salvari*; & rectè dicis, modò intelligas voces quas penna in chartâ designavit. Si enim hoc quæritur, an habuerint usque ad mortem liberam voluntatem quâ possent ad Deum à peccatis suis converti, clarissimam veritatem doces; sed, si totâ serie causarum perpensâ, enuncies possibile fuisse ut voluntas ipsorum se converteret à peccatis ad Deum, negas infallibilitatem Providentiæ Divinæ, & quòd æquè necessarium sit illum perire quem Deus neglexerit atque illum salvari quem Deus protexerit. Vade itaque & disce à Jumento tuo, cujus maxillas in chamo & fræno constringis, quod à Summo Philosophorum Aristotele propinatum tibi contempsisti; nempe posse idem esse simul *possibile* secundum *propriam* causam, quam docet ibidem Philosophus propriè esse potentiam seu possibilitatem; & secundum collectionem *omnium* causarum esse impossibile, quod est esse im-

possibile ratione seu in comparatione ad intellectum omnia considerantem; quæ ratio Potentiæ & Impotentia minùs propria est, Et, adverte (precor) me non loqui ex suppositione impænitentiæ finalis, neque importunum esse præscientiæ quæ ipsum effectum includat, sed solâ *Providentiæ* notionem uti, quæ est ordinatio causarum secundarum; & clarè sine amphiboleis quæ te captent eloqui, & possibile fuisse damnatis secundum proprias causas contingere ut meliùs se haberent; &, consideratâ vi & serie naturæ cujus partes sunt, ut loquitur propositio, non potuisse contingere ut melius illis esset. Ex quo potes cernere te in citandis autoritatibus, ut soles, operam lusisse; non enim disputatam distinctionis partem, sed eam de quâ concordēs sumus, contingunt.

8. Nunc id mihi agitandum est ut excutiam cur conclusio mea non tibi videatur demonstrata, Et reddis rationem, *quia hæc propositio, Deus semper facit optimum, à multis celeberrimis Doctoribus negatur Suar. 3. p. ---* Siste cursum torrentis tui paulisper. Nonne iste est *Franciscus Suarez*, de quo *Petrus Aurelius* in libro, impresso expensis Cleri Gallicani & toti Clero commendatissimo, scribit, eum nullum

folium

folium Errore liberum scripsisse ? Prorsus is est. Tanto omine ductus procede. Post citatos duos aut tres alios, concordiae desiderio concedit quidem Deum semper egisse optimum ; Verum , non hoc esse necessarium, sed posse minùs bonum agere; Hæc, Jonas; Sed , an ipse vel authores quos citat intelligant quid dicant, multus dubito.

9. In medium producanus. Deus non semper optimum facit. Si quid ego Intellego valet hæc propositio quantum si diceretur , *Deus videt melius esse facere B quam A sed tamen facit A.* Et hæc, quantum si diceretur, *Eatenus quatenus præferat B præ A non agit secundum Rationem sed eam deserit, & non agit quod Ratio dicla: agendum ;* & hæc , quantum si diceretur, *Deus eatenus stultè agit.* Si aliquid horum potes infirmare, Ego me discipulum tibi dedo ; sin hæc evidentia sunt, etsi *Suario* (quod facis) annectas *Vasquium*, egone ut eos Theologorum nomine digner ? Nonne hoc ultra omnem tergiversationem est B'asphemare ? docere populum Christianum quòd Deus vel stultè egit , vel certè possit stultè agere; En magistros orbis! En doctissimos Mortalium ! atque adeò celeberrimos negare non possum; sed factione, sed corruptione Theologiæ & perturbatione Scholæ & Ecclesiæ.

10. Sed tibi quidem hæc condonem libens, homini qui in rebus purè putè Theologicis *Rationem* in manus Ignorantiæ & vocularum sine intellectu aliquo tinnientium renuntiasti, & qui fortassis maxillas habes chamo & fræno alicujus obedientiæ lucrosæ magis constrictas quàm ipsum Lumentum tuum; sic enim rem Theologicam apud nostrates geri experior; Sed ut illi qui burdonum sagnata futilibus ratiunculis & Sophismatis constipaverunt in adeò apertam blasphemiam ruerint non est tolerandum: Et, quamvis sexcenti sint, nullam prorsus fidem adversum tantam evidentiam postulare dignum est. Collige modo quid profeceris tuâ tutelâ; nempe Magistros tuos, si eam agnoscant, in contemptum Providentiæ Divinæ & enormem blasphemiam concitasti.

VENTILATIO

DECIMA TERTIA

Abigens

Censura Propositionis 18^a

Vindices.

1. **P**ervenimus ad jactatissimam illam quæstionem de *sufficienti gratiâ*; de quâ, quid sit, vel de quo sit Quæstio, non invenio inter partes esse conventum. Quare necesse est magnam partem librorum de hâc materiâ scriptorû aerem verberare, & præter scopum collimare. Video ex *Jansenio* citari Definitionem hanc *sufficientem gratiam seu adjutorium dici*, præter quod nihil aliud ex parte Dei, per modum principii, necessarium est ut homo velit aut operetur. Rationem Definitionis addit, *Sic enim à multis recentioribus & vulgo accipi solet.* Talem gratiam sufficientem fertur à suis negare *Jansenius*, & asserere semper aliquid expectari à Deo per modum principii donec effectus non amplius pendeat. Puto, si opus foret explicare mentem meam de ipsâ quæstione, me aliquatenus in diversum

abiturum esse; sed ego non me latiùs diffundere cogito quam cogat meus *Jonas*. Audite itaque egregiam ratiocinationem.

2. *Cum definitum sit* (inquit) *adversus Jansenistas interiori gratia in statu natura lapsa interdum resisti, hoc est, dari nobis pro isto statu aliquam gratiam excitantem, quâ cum possemus operari, si velle- mus, & per consequens quæ sit sufficiens ad operandum, cui tamen non cooperamur, sed resistimus, eamque abjicimus, quomodo non est contra hanc Definitionem, & consequenter contra Fidem Catholicam in ea definitam, negare ullam esse gratiam quæ possit vocari sufficiens, id est, quæ donat nobis posse operari nisi cum acta operemur. Hoc enim perinde est ac quòd nulli gratia interiori resistatur, &c. quæ ut Heretica condemnata est.* Possem breviter respondere, Quòd, tuum bis vel tertio repetitum hoc vel id est non à Summo Pontifice sed à Prophetâ Duaceno, & verisimiliter in ventre Ceti, id est, immanis passionis, ubi nihil poterat videre, recubante, sit pronuntiatum.

3. Sed quia operæ pretium est videre quo contemptu tractentur à te & tui similibus Theologica, discutiamus minutiùs. Dicis Pontifices Definivisse *Interiori Gratia in statu*

statu natura lapsa interdum resisti. Ac-
cepto Definitionem ; sed Peto , *contra*
quos fit facta. Ais , *contra Jansenistas.*
Ergo *Jansenista* tenent oppositum. Sta-
tuamus casum Definitionis. Viro nobili
inmittit Deus cogitationem , ut, dispositis
rebus suis cæteris , Collegium vel Novitia-
tum P. P. Societatis ædificet post annum
vel semestrem spatium , quod tum requiritur
ad res suas componendas. Negabis hanc co-
gitationem esse *Gratiam interiorem* ? Cave-
bis profectò , si te consulturus accedat. Sed
conferat se ad *Jansenistam* , & petat an
possit resistere illi cogitationi ; licitarer plus
quàm quod pueri in fabâ reperiunt , temet-
ipsum crediturum quod *Jansenista* respon-
surus foret eum posse illi gratiæ resistere.
Ringeris, & clamas non esse mentem Pon-
tificis de hujusmodi Gratiis loqui, quæ An-
nos & menses & dies præveniunt effectus ?
Verùm, quomocunque tibi placeat, negi-
tæne satisfacere verbis & vocibus Decreti ?
Et tamen alienum est à mente *Jansenii* vel
cujuslibet *Jansenista* ? Ringere proinde
adversus formatores propositionum, qui adco-
ineptè eas formârunt ut nihil inde adversus
Jansenistas deduci possit. Sed ad te rever-
tor.

4. Post propositionem subjicis ; *hoc est*

dari nobis pro iste statu gratiam aliquam excitantem. Hactenus rectè. Addis, *quæ cum possemus operari si vellemus*. Non lego hoc in decreto Pontificis. Quibus vocibus (quæso te) hoc exprimitur? Et tandem unde nosci verum esse? Actus enim & bonæ cogitationes solent dilabi, relicto semine quodam loco sui, qui habitus *virtus* eorum vocari natus est, ex quo debito tempore nascatur operatio. Utrum autem vel possibile sit duos simul inesse Animæ, disputabile & controversum est, nondum de Fide, mihi *Jona*.

5. Pergamus, subjicis, *si vellet*. Optimè, *Jona*! Ergo *nisi velit, non potest* ex tuis dictis; ergo, ex vi tuæ explicationis *non potest nisi velit*. Non itaque ex vi gratiæ habet posse, quia non habet posse nisi *velit*; sed, si *velit*, jam *facit*; & gratia hæc Efficax est, non purè Sufficiens. Nisi enim velit non potest; si velit, non potest non agere, quia ipsum *velle est egisse*. Non putaveram te tam subito evasurum fuisse in *Jansenistam*. Neque putes te vocibus deceptum, in cavea inclusus es unde exire non detur. Non distinguuntur in Voluntate, sicut in Intellectu *posse & agere*. Intellectus enim indiget Voluntate vel alio movente ut in actum exeat; quicquid in voluntate est, agendi actu pars quædam est.

6. Subji-

6. Subjicis & per consequens quæ sit sufficiens ad operandum. Itane? in tam simplici Pontificis propositione etiam consequentias invenis? Attamen vel illam bonam exhibito. Potest operari si velit, ergo illa est sufficiens. Vis ut ego voces tuas declarem. Si velit, significat si operetur Unde hic est discursus tuus; Habet gratiam cum quâ possit operari si operetur; Ergo habet gratiam quæ sit sufficiens. Rectè si operetur; sed, si non operetur, Eritne sufficiens? Certè non erit. Ad quid enim debet esse sufficiens? ad operandum, id est, ad volendum; sed non est sufficiens ad volendum, alioqui non benè conveniret conditionalis, si vellet; est enim tautologia, est sufficiens ad volendum si sit sufficiens ad volendum. Non vides, mi Jona, te non posse tria verba consequenter loqui.

7. Nihilominus fidenter concludis perinde est negare gratiam sufficientem, & dicere Nulli gratia interiori resisti; quasi sine errore possit dici quòd nulla sit insufficiens gratia interior, aut quòd credas Gratia interiori Insufficienti non posse resisti, sed soli Sufficienti. Aude, mi Jona; & sicut celebre est de Luthero, quòd cum monitus esset non esse in textu Evangelico, solâ fide, sed fide justificari homines, respondit, Ego

Doctor Martinus Lutherus definitio quòd debet esse solâ fide; Sic tu edic, Ego Jonas Thamon definitio quòd Papa debuit hoc definire. Ah, mi *Jona*, si qua est tibi super conscientia, si qua Sedis Apostolicæ reverentia, noli illius dictata adco horridè lacerare; & ad sensus quorum nullum est in vocibus Pontificiis vestigium, neque ullam veritatem & constantiam in semetipsis habentes, Oracula Romana vi extendere & cogere. Nunquam Titivillus (ut in piis hilaribus scribitur) ita pergamenum suum ad fragmina verborum colligenda dentibus extendit, quantum tu *Definitionem* hanc Innocentii Decimi.

8. Pergis ad argumentum meum, & primò assumptum negas, deinde concedis; tum subjicis duas vel tres distinctiones, quasi à Magistro tibi suggestas, vel magnum aliquid, vel parum, vel nihil ad rem significantes. Quæ, cum non aliud contineant quàm quo modo loquendum sit, intactas dimitto.

9. Adjicis, *Premotionem Thomisticam pertinere ad Actum secundum non ad Actum primum.* Fateor, mi *Jona*, sed etiam omnem illam gratiam actualem seu auxiliarem de quâ Sancti loquuntur, ego intelligo ad actum secundum seu ad reductionem

nem potentia in actum pertinere, & nullum esse in statu naturæ lapsæ gratiam habitua- lem quæ donet *posse*, quod *Justitia* Origina- lis tribuebat : Est enim fundamentalis pro- positio *Augustini*, quod Naturæ sit *posse* credere vel amare Deum, *Actu* autem cre- dere & amare sit Gratia. Memento Jumen- ti tui cui Equis non abstulit potentiam co- medendi, sed impedivit Actum.

16. Addis *Gratiam strictè sufficientem non esse priorem actu* quia nullus actus sequi- tur. Acutulus es, mi *Jona*; quis à Columbâ illam ingenii aciem expectavisset? Sed nun- quam audivisti aliquos actus malos evade- re, quia peccans non auscultavit bonis ad- monitionibus Spiritûs Sancti? Sicut & bo- ni actus non semper sunt cum iis cogitatio- bus quæ pertinent ad Gratias efficaces, sed eas subsequi interdum solent. Quid tuus *Annatus* de Thomistis possit docere neque- scio neque sollicitus sum; Audio tamen *Tho- mistarum* nomen non significare unum ho- minem sed multos, quorum non sit omnium eadem sententia; ut latus sit tuo *Annato* æ- quivoce ludendi campus. Tandem conclu- dis mentem Eximiorum Dominorum tan- tum fuisse ut declararent dare gratias exci- tantes quibus resisti & possit & interdum resistatur. De quâ questione cum nullum sit vesti-

vestigium in meâ propositione, vide quam egregiam tutelam illis præstitisti, confitendo Censuram eorum fuisse illatam propositioni non expressæ sed alicubi in concavo Lunæ pendent. Cui adjice quàm miserè Pontificiam Definitionem dehonestaveris.

V E N T I L A T I O DECIMA QUARTA

Abigens

Censura Propositionis 19ª Vindices.

1. **A**D vindictam Censuræ decimæ nonnæ propositionis me trahis lassum. Sed hoc gratum habeo quòd videaris *rationem* in re purè putè Theologicâ agnoscere. Audio itaque te; Et prima tibi ratio ex eo deducitur, quòd Pater omnia quæ habet præter paternitatem communicat Filio; sed habet vim spirativam, itaque illam communicat Filio. Dupliciter peccat Minor propositio. Potest enim responderi vel Patrem non habere in se spirativam vim, quia illa includit Filiationem; vel non habere spirativam

tiyam

tivam virtutem præter Paternitatem, quia Paternitas in eâ includitur, & impedit eam communicari, nisi ipsa Paternitas communicetur. Secunda ratio tua est, Omnia esse communia Patri & Filio in quibus non obviat oppositio Relativa; sed in virtute spirativa non obviat oppositio Relativa, Ergo est univocè communis Patri & Filio. Negatur Minor, quia utraque relatio est de ratione spirationis seu virtutis spirativæ activæ. Et hoc te docet Theologus quadraginta Annorum, & quòd nihil nisi oppositio relativa in hoc mysterio faciat rationes primò diversas, cæteræ omnes includunt sese invicem, etsi tu hoc nescias, *Augustinum* cur citaveris non inquirò, soles enim pro eo de quo inter nos convenit testimonia citare ut puteris aliquid habere contra me. *D. Thomam* non citavi pro me, sed pro unâ propositione quòd relationes sint primò diversæ, cui propositioni si repugnet, aliquid attuleris; alioqui, ut soles, ab ecclasi pateris. Argumento meo respondere te fingis, negando eas notiones in quibus sunt rationes primò diversæ, accipere ab illis earum diversitatem; quod tamen ex ipsis terminis evidentissimum est. Sed tu insulsè rides quod non intelligis; & meritò, sic enim tuo more Theologum agis. Verumtamen in hac consti-

fit

fit summa defensionis tuæ, sicut totius quæstionis cardo, utrum quod includit & Paternitatem & Filiationem possit de Patre & Filio singulatim prædicari.

V E N T I L A T I O DECIMA QUINTA

Profligans

Censura trium ultimarum Propositionum Vindices.

1. **N**usquam te magis vulpem, (sed captam) deprehendi, quàm in hac trium ultimarum Censurâ tutandâ; ita subducere te quæstioni conaris, & quæritas angulos, & profiteris erratum, ne videaris deceptus. Quæstio fuit de locutionibus relativis inter *Deum & Christum*, An Dei nomine significandus sit *Pater*, an *Tota Trinitas* vel certè alia *Persona*. Ego de solo *Patre* interpretatus sum; Censuræ subjecta est mea explicatio; ego Censuram Nestorianam esse contendi, ex eo quòd *Relationes*, & *Actiones* & *Passiones* sunt *Personarum*; *Relatio* autem *Personæ Christi* non possit
ter.

terminari nisi ad *Patrem*, neque alio correlativo quàm *Paternitatis* gaudere. Hæc ego; Tu quid?

2. Primò petis ubi legerim *Nestorium* attribuisse hujusmodi prædicata Naturæ separatim à Personâ? Quam diligenter erras? Respondeo, itaque me à te didicisse; dum enim doces *Nestorium* hæc non naturæ humanæ soli, sed ipsi Personæ hominis purè putè attribuisse, ipsemet fateris eum hæc tribuisse naturæ humanæ separatim ab illâ Personâ quam tu idem fateris esse Personam Christi. Rursus respondeo, non quæri quid *Nestorius* senserit, quasi aliquid ambigui in ipsius dictis lateat; sed, quid sententia quam tu defendis dicat; hoc est, utrùm tu tribuendo relationes Christo quæ non possunt Personæ ipsius convenire, non eo ipso ponas humanitatem Christi esse Personam; quem esse *Nestorii* sensum nemo dubitat. Et hoc est quod Ego affirmo, & hæcenus nihil respondisti.

3. Subjicis quod *Catholicos* attinet, si has actiones subinde humana natura tribuant, illas nequam ei tribuunt separatim à Personâ, cum probè nōrint imo profiteantur tam Actiones quam Passiones suis suppositis debere tribui. At, Amice Jona, non est nobis quæstio de Catholicis incautè aliquando loquen-

quentibus quomodo excusandi sint, sed de Catholicis Catholicè perfectè loquentibus an sint reprehendendi & Censuris afficiendi. Quàm vafre jam secundo quæstionem vitas & mutas? Aliud est, mi *Fona*, quod nequiter involvis & dissimulas, nempe sermonem nostrum esse non de quibuscumque actionibus (quales sunt *ambulare*, *pati*, & ex alterâ parte *creare calos* aut similia) quæ collationem Personarum non faciunt, de quibus prorsus diversa ratio est.

4. Sequitur, *hâc igitur Phrasi, quamvis minùs Aristotelicâ, indicare tantum volunt, &c.* Siccine te prodis Vulpè, qui te fingis Melibæum? Ecclesia & Concilia traxerunt hunc loquendi morem ab Aristotele, & non à Traditione & sensu majorum? Probè ostendis, quod res est, te non putare esse minùs Catholicas has propositiones, ut verè in Christianis excusari debeant, sed dumtaxat esse minùs conformes modo loquendi *Aristotelis*, & usui scholarum. Sumpsit ne Ecclesia Canonem nonum quinti Concilii ex *Aristotele* dum dicit, *si quis adorari in duabus naturis dicit Christum; ex qua due adorationes introducuntur, semotim Dei verbo, & semotim homini; Aut, &c.* --- Sed, non unâ adoratione Deum Verbum incarnatum cum ejus Carne adorat, juxta quod *Sancta*

Sancta Dei Ecclesia ab initio traditum est, talis Anathema sit. Vide Regulam Conciliorum non esse Aristotelem, sed quod ab initio traditum est.

5. Tantundem significat illa tua distinctio de terminis *Quo & Quod*, & quòd absolute dicitur suppositum agere & pati, & quod natura sit immediate Elicitiva aut terminativa talium Actionum. His enim omnibus planè deprehenditur te & tui similes existimare Naturam humanam in Christo esse verè Ens, verè Individuum Naturæ rationalis, hoc est verè Personam, verè Principium ex sese suarum actionum, & Terminativam alienorum, sed non vocari Personam, & quæstionem inter Nestorium & Ecclesiam esse de Urbanitate locutionis, & non de Veritate rei dictæ. Te itaque & tuos condemnat Concilium quintum, & Hæresim vocibus palliatis, sensu & sententiâ retinetis, & docetis contradicentia effutientibus.

6. Tertiò evadere articulum difficultatis contendis, alteram medietatem propositionum ostendendo, alteram celando. Sic infas, quòd dicitur concipi ratione corporis, *Timere Dominum ratione naturæ humane, Esse minor patre propter assumptam carnem.* Subdolè, quis hæc dubitat? ut molestus

Iustus sis *D. Thoma* & Conciliis propter has locutiones, quas omnes agnoscunt, & de quibus laborant ut sint veræ, & non vice earum seu in scriptis sive in mente subdantur hæ alteræ, *Natura humana timet Deum, Caro assumpta minor est Patre, Corpus Christi conceptum est.* His itaque propositionibus agnitis & suppositis, quæritur quid in altero termino respondere debeat ut sit propria locutio, & ut relatio verè efferratur, & propriè, & formaliter, & non identicè. De *Timore* quære. Non eadem est ratio de *Oratione* & *timore*? Totum Evangelium excute, scrutare an aliquando *Spiritus Sanctum* aliquid rogaverit; vide quàm turpiter diceretur vel semetipsum rogavisse vel timuisse? Quis dubitat, ipsummet Patrem oravisse propter *Essentiam* quæ communis est Spiritui Sancto & sibi metipsis? sed relatio *Personæ* Christi est ad solum *Patrem*, & orare & timere est *referre se*. Similiter *Esse de quo concipitur* est relatio alicujus ad *Personam* Christi & alia Personarum non habet relationem Principii ad *Personam* Christi quàm *Pater*. Vis clariùs erudiri? Hæc ipsa *Conceptio* non est ipsa *Missio* Christi? Lege Evangelium ut scias à quo *missus* sit Christus; Lege Theologos an ipsa *Relatio Filiationis* & *Paternitatis* seu ipsa pro-

processio activa & passiva non sint de ratione intrinsecâ Missionis ?

7. Quo fine congeras alias actiones, vel Dei circa creaturas, vel aliorum agentium circa Christum, non intelligo, nisi ad charitatem tuam implendam, cû ipse fatearis non esse in omnibus omnimodam paritatem. Et si petam in quâ sit omnimoda paritas, neque unam offerre possis quæ non habeat disparitatem in ipso fundamento quæstionis, nempe quòd non sint *Actiones inter Deum & Deum*, in quo vertitur totus cardo difficultatis. Ex quo patet quàm imperitè alleges Axioma Augustini quòd Actiones ad extra sint communes tribus Personis: Actio enim quæ à Deo circa Deum est non est adæquatè ad extra. Sed tu somnias *solum corpus concipi*, quod Nestorianum est, & non Deum ratione Corporis; & *Deum* non verè conceptum esse ratione Corporis, sed dici conceptum ratione alicujus *conjunctionis*, quæ non faciat conceptionem aliam *in se*, sed *vocari* aliam quia tendat ulteriùs. Quod verò objicis *de & ex*, ipsa tibi res respondeat; Petenti *quid SS^{ma} virgo reperta fuit habens in utero de Spiritu Sancto?* non rectè refertur, *Deum verum de Deo vero?* Quid ultra quærendum, & quid significat *de* in illâ sententiâ? Num & in symbolo potest

test significari Spiritus Sanctus? Quid itaque me remittis ad D. Thomam? Quid enim interest an ipse aliter explicet, fortassis non æquè ad naturam rerum, modò mea explicatio sit clara & segura?

VENTILATIO ULTIMA

Abigens

*Modi Censura, & Catalogum Offerentis
Vindices.*

1. **H**Astenus de iis quæ aliquanti intererant, & merebantur scriptionem quia ad doctrinam Ecclesiæ spectabant. Nunc ad ea in quibus an erraverim vel non parùm refert. Neque enim vel Erratum confiteri erubescō, vel quæcumque etiam verè dicta sustinere operæ pretium puto. Unde & plura à te dicta, etsi falsissima, dissimulavi, & fortassis adhuc occurrent quæ dissimulem; Lectoris enim utilitatem specto non tuam satisfactionem, quam nullam fore auguror etsi meram lucem loquerer. Nemo enim cæcior nolente videre. Allqua tamen monere erit necessarium.

2. Di-

2. Dicis itaque *minus esse Censuram Indefinitam ferre quam Definitam*. Confiteor, namque & *minus laboris & minus scientiæ* ad hoc requiritur; &, quod summum est, adedò *minus* est, ut, si Censura purè in ratione Censuræ consideretur absque adjunctione Prohibitionis, *nihil omninò sit*. Sicut enim quod est neque *determinatè* Album neque *determinatè* alterius coloris, non est Coloratum; sic, quod non est declaratum Hæreticum neque Erroneum, sed *vel* Hæreticum *vel* Erroneum, manet confusum & nullâ Censurâ confixum. Ens enim quod non est determinatum Ens, est nullum Ens; & Censura indeterminata Censura nulla. Sed neque Ego urgeo ut in Censuris rationes addantur (quod tu vis mihi imponere,) sed ut aliquid *doceatur*; quod per *Indeterminatam* non fit. Quantum ad litem pendentem in Curiâ, possunt Eximii Domini à Præside Collegii Anglicani certi reddi, cujus Epistolam apud me habeo tempore Pestis in Urbe sævientis scriptam; quâ asserit *sibi Româ nunciatum, jam tum hos libros Censurâ gravissimâ afficiendos fuisse nisi Pestis obstitisset*. Si Censura vestra Romam missa sit, spero & meam Oppositionem ibi quoque comparituram, si Ill^{mus} Pronunciarius dignum existimaverit.

3. Quòd

3. Quòd redarguas me, quasi malè, *non esse conspicuum doctrinà qui obtulisset catalogum Censura sine locorum notatione*, dixerim; & retorqueas quòd pluries ipse citaverim Sanctos sine notatione locorum, miror te disparitatem non videre; Cùm Celebrium locorum notatio superflua sit, qualia sunt quæ ex *Ambrosio & Damasceno* nominabam; sed privati & ignoti Authoris opus damnari sic, ut nec hoc liquere possit an verè has propositiones habeat, prorsus inconsuetum in Decretis Facultatum, quæ ego vidi vel fando percepi, fuit.

4. Neque longè melior est Defensio tua adversus mutationes quas suspicatus sum factas in meis propositionibus; siquidem te defendis his vocibus *fortè mutari tibi videtur sensus conclusionis impressæ, quando vel verbo profertur Eadem, vel Calamo describitur*. Possè mutatum esse sensum clarum est, si abripiatur à circumstantibus sententiis quæ sensum quem in libro habet declarent. Ut in 13^{tiâ} non est expressum quod *Elevari in æra*, fuerit *Christo*, qui facit ex-lum ubicunque est, *ad moveri*. In 14ta omis-sum est pœnas sensitivas quas nego significare motus corporeos in sensu. Et quoad Decimam Octavam, Ego locutus sum de Gratiâ Sufficiente, *que in eodem instanti cum*
de-

defectu consistit, qualem ferè omnes ponunt, & ipse tu supra; locus autem quem tu citas & ego nò reperiebam expressè loquitur de hoc, an possit esse Gratia aliqua ante ipsum instans deficiendi quæ reddat hominem sufficientem ad peccandum in alio instanti. Quid verò tibi dicam qui in unâ lineâ me monstra confingere asseris ad quæ depugnem, & proximè profitearis hanc doctrinam ipsam esse omnium Christianorum. Lege primo illas lineas loqueris de gratiâ sufficienti quæ solet poni quasi necessaria ut effectus habet rationem peccati, Et interrogatiunculas tuas Qui nam queso sunt? ubi vixerunt? vel quando? à quibus solet poni gratia sufficiens ut effectus habeat rationem peccati. Deinde lege explicationem tuâ. Ponunt quidem aliqui, vel melius, omnes Catholici, omnes sani, neminem peccare in eo quod vitare non potest: Cumque nemo possit gravi tentationi resistere sine Gratia, dicunt neminem peccare nisi qui habeat Gratiam Sufficientem Et vide te mutatis vocibus idem affirmare & negare, scilicet Effectum hujus Gratiaë strictè dictæ Sufficientis non esse alium quam ut sequens actus sit peccatum. Hæc est ipsa ipsissima quam nego Gratiam, & quam contendo esse omnibus veris Theologis ignotam; iis dico qui

qui cum *Augustino* profitentur Naturam corruptam ex sese esse sufficientem ad peccandum, & tantummodò indigere Gratia ad benè operandum. Et credo ipsum Equum tuum, si enim consuluiſſes, tibi responsurum fuisse satis sibi virium esse ad pereundum fame etiam sine adjutorio Agasonis. Sed tu putas Peccatum nobile quid esse ad quod Supernaturalibus viribus opus sit, & præter *Pelagii* Fautores nullos esse Christianos, & sanos.

EPILOGUS.

1. **E**T sic, mi *Jona*, ad Epilogum pervenimus cum omine futuræ inter nos pacis; neque enim vel tu meas rationes, & discursus, & omninò quicquam *intelligere* curas in rebus purè putè *Theologicis*; neque Ego tuas Authoritates; quarum pars est inhabilis ad Certitudinem ullam faciendam quam Ego quæro, & reliqua pars semper ad aliud producta quàm quod sit in lite; quod credo Lectores visuros, etsi tu malis cum *Tiresia* Prophetare, *Quicquid dico aut erit, aut non, --- Divinare etenim magnus mihi donat Apollo.* Vive feliciter cum tuâ Theologiâ.

2. Quòd

2. Quòd autem hortaris benè , pergratum habeo; & mox gratiam conabor reddere, si priùs de eo quòd me voces *Novum dogmatistam* & sæpius *Novatorem* , rationem tibi reddam. *Novare*, *Novatio* & *Novator*, quod rem Theologicam attinet, duplicem possunt habere significationem: Possunt enim significare & Authorem vel Actionem nova addendi supra illa quæ majores nostri ad Certitudinem perduxerunt; & hoc pertinere ad *veri Theologi* officium ego credam, & talis esse conor. Tu, mi *Jona*, qui omnia per disertas Authoritates vis effici, vide quid sentias. In alio sensu *Novare* est certò statuta à Majoribus immutare & ad Incertitudinem revocare. Hoc qui conantur , mi *Jona* , solent Demonstrationis & *Certitudinis* Hostes esse ; Fidem dicent tibi à *probabili* opinioni pendere, in disciplinis Physicis omnia Incerta esse; Nec *Aristotelem* in Philosophiâ , neque *D. Thomam* in Theologia quicquam certi promovisse; Numero votorum definiendas esse lites Scholasticas , nihil cedere Modernos Doctores Antiquis, neque fortasse populum Doctoribus , Concionibus enim & Ignarorum & præsertim Fœminarum circumventarum favoribus suas sententias corroborant; ubi potentiam nacti sunt, Calumniis,

insidiis, dolis, carceribus, & vi, Theologicis argumentis fortissimis rem agunt: Sicut dum scribo (sic certa sunt quæ huc perferuntur,) & in Germaniâ *Valerianus* ille magnus Capucinus vinclis, & alibi Author *Concordia scientiæ cum fide* custodiâ coarctantur, quod in omnibus Tui similibus sententiis non cesserint.

3. Ubi hæc videris, suspicare *Revationem*. Cum videris aliquem cum doctis solis sua communicare vel valde sensatis, totam Theologiam non unam aliquam sententiam meditantem, sese cancellis adstringentem, non aliud ut ab aliquâ doctrinâ decedat petentem nisi ut ostendatur non sequi ex principiis ab ipso positis, Non vides hunc hæreticum non esse posse? Quomodo enim pertinax haberi potest qui adeo facilem medicinam poscit? Et ego tibi specialem gratiam agnosco quod docueris me fecisse quod nullus unquam Hæreticus fecit, nempe totam Theologiam conscripisse; si tantum addidisses (quod non est minus verum) neque ullum unquam facturum vel posse facere, quantum me tuo testimonio beavisses?

4. Utcunque, tibi hanc gratiam debeo, quanta quanta est, quod tuâ operâ Eximii Domini nomen meis scriptis fecerint. Vide deo

deo enim, nisi fallor, quòd ingenuè tibi crediderint ; ipsi tantummodò suâ umbrâ famam concilia verint ut à pluribus desiderentur libelli mei & legantur. Et tibi quidem spero me aliqualem laboris tui mercedem hoc scripto rependisse, & pro benevolentia tuâ quâ me hortaris vicariam petitionem repono.

5. Primò ut à *QUINTADECIMANORUM* hæresi quàm primum & quam fortissimè te expedias, si Christi præcepta cures qui jubet benedictionem pro maledictione referre, & non maledicta & falsamenta gratis comminisci. Atqui, si trium Facultatum Theologicarum vota pluris apud te sint quàm Christi voces, & certum tibi sit per calumnias audacissimas quoscunque tibi obvios ultum ire, Disce saltem verisimilia loqui ; Alioqui tibi ipsi nocet, non ei quem hostem reputas ; & hoc non tibi permittent illæ Facultates Theologicæ ; dicuntur enim gubernatæ ab hominibus qui *prudentiores sunt Filiis lucis.*

6. Alia pars supplicationis meæ tibi suggerit ut non resistas agnitæ veritati, neque credas aliquam obedientiæ legem te posse obligare ad Errores tuendos, vel ignota tibi damnanda, quomodocunque fortassis in

celeberrimis Scriptoribus eos repereris. Non enim Celebritas nominis sed Scientia facit Theologum, sine quâ multitudo sequacium potest Celebritatem largiri.

7. Tertiò te deprecor ut aliquid studii impendas in locis Theologicis intelligendis; non ut multitudinem leviculorum argumentorum Dialecticè congeras, sed ut quæ argumenta Thesim certam & stabilem præstent judicare valeas; & scias nihil fædius esse in rerum naturâ quam Scepticam in Theologicis sequi. Non potes enim ignorare esse, non dico Ignorantiæ professionem, sed circumventionis & nequitiae in summis rebus quæ Ecclesiæ utilitatem & Animarum curam spectant perpetuum & spontaneum exercitium. Et, nè putes me calumniæ causâ hæc scribere, subjiciam tibi Catalogum illorum errorum quos in quinque foliis edidisti; Etsi ea non omninò excussi, plura enim reperissem.

Catalogus Errorum Iona Thamonis in suis vindiciis

Censuræ DUACENÆ.

Quod sacrificium externum sit de lege Naturæ.

Quod Absolutio Sacramentalis non sit actus Iudicialis.

Quod Gratia sanctificans possit acquiri per actus purè externos.

Quod Actiones corporeæ, independenter à mente, placeant vel displiceant Deo.

Quod Libertas sit Contingentia, & soli Actus Liberi sint propriè Contingentes.

Quod Providentia Dei sit fallibilis.

Quod Deus interdum agat vel cerè possit agere contra dictamen rationis.

Quod nulla sit gratia insufficiens ad operandum.

Quod

*Quòd Natura humana in Christo sit
immediate elicitiva & terminativa
Actionum.*

*Quòd sit aliqua Gratia sufficiens qua
non habeat alium effectum quàm ut
reddat hominem potentem peccare:
—— & tandem.*

*Quòd Deus non habeat omnipoten-
tiam respectu voluntatis humane.*

Neque æstimo si objeceris aliquas harum
propositionum reperiri apud Celebres Au-
thores. Respondco enim, hos & similes cele-
bres Authores constupravisse totam Philo-
sophiam & Theologiam usque ad verticem:
Philosophiam nugis, Theologiam Specula-
tivam erroribus, & Practicam Sceleribus
cooperuerunt. Quid conquerar te fœdissimè
tractavisse Definitionem *Innocentii* Deci-
mi, Et *Augustinum* in libello de *Catechi-
sandis rudibus*; prorsus alienum sensum,
subtractis quæ tibi adversabantur vocibus,
imponendo.

F I N I S.

E R R A T A.

Pag. 16. l. 10. tanto. p. 29. l. penult. 7^a)
p. 74. l. 4. *supra cœlos*; p. 79. l. ult. suffercia-
tur. p. 82. l. 4. aliàs: l. 21. magno. p. 97.
l. 2. 3. solitariè comparatus. p. 104. l. 1.
isto l. 10. fit. p. 107. l. 27. dari.
